

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (втори състав)

12 юли 2011 година *

По дело T-113/07

Toshiba Corp., установено в Токуо (Япония), за което се явяват първоначално г-жа J. MacLennan, solicitor, адв. A. Schulz и адв. J. Borum, avocats, впоследствие г-жа MacLennan и адв. Schulz, avocat

жалбоподател,

срещу

Европейска комисия, за която се явяват първоначално г-н F. Arbault и г-жа J. Samnadda, впоследствие г-н X. Lewis, впоследствие г-н J. Bourke и г-н F. Ronkes Agerbeek, накрая г-н Ronkes Agerbeek и г-н N. Khan, в качеството на представители,

ответник,

с предмет искане за отмяна на Решение C(2006) 6762 окончателен на Комисията от 24 януари 2007 година относно производство по член 81 [ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка COMP/F/38.899 — Комутационни апарати с газова изолация), в частта, която се отнася до жалбоподателя, а при условията на евентуалност — искане за изменение на членове 1 и 2 от посоченото решение с оглед на отмяната или намаляването на размера на наложената на жалбоподателя глоба,

* Език на производството: английски.

ОБЩИЯТ СЪД (втори състав),

състоящ се от: г-жа I. Pelikánová (докладчик), председател, г-жа K. Jürimäe и г-н S. Soldevila Fragoso, съдии,

секретар: г-жа С. Kantza, администратор

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 11 декември 2009 г.

постанови настоящото

Решение

Обстоятелства, предхождащи спора

1. Жалбоподател

- ¹ Жалбоподателят Toshiba Corp. е японско дружество, осъществяващо дейност в различни сектори, и по-специално в областта на комутационните апарати с газова изолация (наричани по-нататък „КАГИ“). Между октомври 2002 г. и април 2005 г. дейността му в областта на КАГИ се осъществява от съвместно

дружество, а именно TM T & D Corp., в което Toshiba Corp. притежава равен брой дялове заедно с Mitsubishi Electric Corp. (наричано по-нататък „Melco“) и което е прекратено през 2005 г.

2. Стоки

- 2 Комутиционните апарати с газова изолация се използват, за да се контролира потокът на енергия в електрическите мрежи. Те представляват тежко електрическо оборудване, което се използва като основен компонент в електрически подстанции. Комутиционните апарати с газова изолация се продават в целия свят като неразделна част от електрическа подстанция „до ключ“ или като отделна част, която трябва да бъде интегрирана в такава подстанция.

3. Административно производство

- 3 На 3 март 2004 г. ABB Ltd уведомява Комисията на Европейските общности за наличието на антиконкурентни практики в сектора на комутиционните апарати с газова изолация във връзка с устно искане за освобождаване от глоби в съответствие с Известие на Комисията от 19 февруари 2002 година относно освобождаване от глоби или намаляване на техния размер по дела във връзка с картели (ОВ С 45, 2002 г., стр. 3, наричано по-нататък „Известие относно сътрудничеството“).
- 4 Освен устно искане за освобождаване от глоби АBB представя и устно становище и писмени доказателства. Вследствие на това на 24 април 2004 г. Комисията приема решение за условно освобождаване на АBB от глоба.

- 5 Въз основа на изявленията на АВВ Комисията започва разследване и на 11 и 12 май 2004 г. извършва проверки в помещенията на няколко дружества, които осъществяват дейност в сектора на КАГИ.

- 6 На 20 април 2006 г. Комисията изготвя изложение на възраженията, върчено на 20 дружества, сред които по-специално е и жалбоподателят. На 18 и 19 юли 2006 г. Комисията изслушва дружествата, до които е отправено изложението на възраженията.

4. Обжалвано решение

- 7 На 24 януари 2007 г. Комисията приема Решение С(2006) 6762 окончателен относно производство по член 81 [ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка СОМР/Е/38.899 — Комутационни апарати с газова изолация) (наричано по-нататък „обжалваното решение“).

- 8 В съображения 113—123 от обжалваното решение Комисията посочва, че отделните предприятия, които са участвали в картела, са съгласували в съответствие с договорените правила възлагането на проектите за КАГИ в световен мащаб, с изключение на някои пазари, по-конкретно с цел да се запазят квотите, които до голяма степен съответстват на техните традиционни оценявани пазарни дялове. Тя уточнява, че възлагането на проектите за КАГИ е било осъществявано въз основа на обща „японска“ квота и обща „европейска“ квота, които впоследствие е следвало да бъдат разпределени помежду им съответно от японските и европейските производители. В споразумение, подписано на 15 април 1988 г. във Виена (наричано по-нататък „Споразумение GQ“), са установени правила, които позволяват възлагането на проектите за КАГИ било на японските производители, било на европейските производители, и включването на тяхната стойност в съответната квота. Освен това в съображения 124—132 от обжалваното решение Комисията уточнява, че отделните предприятия, които участват

в картела, са сключили устно споразумение (наричано по-нататък „общо споразумение“), по силата на което проектите за КАГИ в Япония, от една страна, и в европейските държави, членки на картела, от друга страна, наричани общо „държави по произход на производителя“ на проектите за КАГИ, са били запазени съответно за японските и за европейските членове на картела. Проектите за КАГИ в „държавите по произход на производителя“ не са били предмет на обмен на информация между двете групи и не са били включени в съответните квоти.

- 9 Споразумението GQ съдържа и правилата за обмен на необходимата за функционирането на картела информация между двете групи производители, който обмен е осигурен по-конкретно от секретарите на посочените групи, за манипулиране на съответните процедури за възлагане на обществени поръчки и за определяне на цените на проектите за КАГИ, които не са могли да бъдат възложени. Съгласно текста на приложение 2 към Споразумението GQ това споразумение се прилага за целия свят, с изключение на Съединените американски щати, Канада, Япония и 17 страни от Западна Европа. Освен това по силата на общото споразумение проектите за КАГИ в европейските държави, различни от „държавите по произход на производителя“, също са били запазени за европейската група, тъй като японските производители са поели задължение да не представят оферти във връзка с проектите за КАГИ в Европа.
- 10 Според Комисията разпределянето на проектите за КАГИ между европейските производители е било уредено и със споразумение, подписано на 15 април 1998 г. във Виена и озаглавено „E-Group Operation Agreement for GQ-Agreement“ (наричано по-нататък „Споразумението EQ“). Тя посочва, че проектите за КАГИ в Европа са били възлагани съобразно същите правила и процедури като предвидените във връзка с възлагането на проектите за КАГИ в други страни. По-конкретно проектите за КАГИ в Европа също трябвало да бъдат съобщени, описани, възложени, договорени или да им бъдат определени минимални цени.
- 11 Въз основа на направените в обжалваното решение фактически констатации и правна преценка Комисията констатира, че разглежданите предприятия са нарушили член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за Европейското икономическо

пространство (наричано по-нататък „Споразумение за ЕИП“), и им налага глоби, чийто размер е изчислен в съответствие с метода, изложен в Насоки относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от ЕОВС (ОВ С 9, 1998 г., стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 3, стр. 69, наричани по-нататък „Насоките“), както и в Известието относно сътрудничеството.

- 12 В член 1 от обжалваното решение Комисията констатира, че жалбоподателят е участвал в нарушението в периода от 15 април 1988 г. до 11 май 2004 г.
- 13 За констатираното в член 1 от обжалваното решение нарушение съгласно член 2 от това решение на жалбоподателя е наложена глоба в размер на 90 900 000 EUR, като от тази сума 4 650 000 EUR съответстват на нарушението, извършено от ТМ Т & D и трябва да бъдат заплатени солидарно с Melco.

Производство и искания на страните

- 14 На 18 април 2007 г. жалбоподателят подава настоящата жалба в секретариата на Общия съд. Писмената защита и писмената реплика са подадени съответно на 27 август и 22 октомври 2007 г.
- 15 На 29 ноември 2007 г. жалбоподателят подава в секретариата на Общия съд молба, с която на основание член 122 от Процедурния правилник на Общия съд иска последният да постанови съдебно решение в отсъствието на ответника, с което да уважи жалбата. Тази молба е отхвърлена с решение на втори състав на Общия съд от 11 декември 2007 г.

- 16 Писмената фаза на производството приключва с подаването на писмената дуплика на 17 декември 2007 г.
- 17 На 22 септември 2009 г. въз основа на доклад на съдията докладчик Общият съд (втори състав) решава да открие устната фаза на производството. В рамките на процесуално-организационните действия, предвидени в член 64 от Процедурния правилник, Общият съд кани Комисията да представи някои документи и моли страните да изразят становището си по относимостта на същите тези документи във връзка с доводите, изведени от нарушението на правото на достъп до преписката. Освен това Общият съд поставя на Комисията два писмени въпроса, на които тя следва да отговори в хода на съдебното заседание.
- 18 В отговор на поканата на Общия съд, на 26 октомври 2009 г. Комисията предоставя исканите документи. Жалбоподателят представя становището си по тези документи на 19 ноември 2009 г. Комисията отговаря на становището на жалбоподателя на 2 декември 2009 г.
- 19 Устните състезания и отговорите на страните на поставените от Общия съд писмен и устни въпроси са изслушани в съдебното заседание от 11 декември 2009 г.
- 20 С определение от 11 юни 2010 г. Общият съд решава да възобнови устната фаза на производството, разпорежда на Комисията да му предостави определени документи, в рамките на предвидените в член 65 от Процедурния правилник действия по събиране на доказателства, и определя условията и реда за запознаване на жалбоподателя с тях.

- 21 Комисията изпълнява тази мярка в предоставения срок.
- 22 Устната фаза на производството приключва на 28 юли 2010 г.
- 23 В жалбата си жалбоподателят моли Общия съд:
- да отмени обжалваното решение,
  - при условията на евентуалност да отмени обжалваното решение в частта, която се отнася до него,
  - при условията на последваща евентуалност да измени членове 1 и 2 от обжалваното решение с оглед на отмяна или значително намаляване на размера на наложената му глоба,
  - да осъди Комисията да заплати съдебните разноски, в това число и тези, които са свързани с банковата гаранция.
- 24 В хода на съдебното заседание жалбоподателят оттегля първото си искане за отмяна на обжалваното решение в неговата цялост.

25 Комисията моли Общия съд:

- да отхвърли жалбата като неоснователна,

- да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

От правна страна

- 26 В подкрепа на жалбата си жалбоподателят изтъква четири правни основания. Първото е изведено от това, че в обжалваното решение Комисията не е доказала надлежно съществуването на общото споразумение. Второто е изведено от това, че Комисията не е доказала съществуването на едно-единствено и продължавано нарушение. Третото е изведено от това, че е било нарушено правото му на защита. Четвъртото е изведено от това, че Комисията погрешно му е наложила глоба.
- 27 Комисията оспорва основателността на изтъкнатите от жалбоподателя правни основания.
- 28 Най-напред следва да се посочи, че жалбоподателят не е уточнил кои от правните му основания са изтъкнати в подкрепа на всяко едно от отделните му искания. В това отношение, от една страна, следва да се приеме, че жалбоподателят излага първото, второто и третото правно основание в подкрепа на искането си за отмяна на обжалваното решение в частта, в която то се отнася до него. Всъщност ако някое от тези правни основания бъде уважено, по принцип

обжалваното решение ще трябва да се отмени изцяло, доколкото се отнася до жалбоподателя. От друга страна, четвъртото правно основание касае определянето на наложената на жалбоподателя глоба и поради това е изложено от последния в подкрепа на искането му за отмяната или за значително намаляване на размера на наложената му глоба.

1. По искането, насочено към отмяната на членове 1 и 2 от обжалваното решение в частта, която се отнася до жалбоподателя

- 29 Доколкото отмяната на обжалваното решение на основание на нарушаване на правото на защита на жалбоподателя би обезсмислило разглеждането по същество на посоченото решение, първо следва да се разгледа третото правно основание. По-нататък следва да се разгледат първото и второто правно основание.

По третото правно основание, изведено от това, че Комисията е нарушила правото на защита на жалбоподателя

- 30 Жалбоподателят счита, че е нарушено правото му на защита. В рамките на първата част от правното основание той се позовава на съществена процесуална грешка във връзка с установяването на нарушението в разпоредителната част на обжалваното решение. В рамките на втората част от правното основание той твърди, че е налице нарушение на правото на достъп до преписката. В рамките на третата част от правното основание той поддържа, че Комисията е изопачила елементи от последната.

- 31 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателя.

По първата част, изведена от недостатъчното установяване на нарушението в разпоредителната част на обжалваното решение

— Доводи на страните

- 32 Според жалбоподателя в член 1 от разпоредителната част на обжалваното решение Комисията само посочвала участието на жалбоподателя в съвкупност от споразумения и съгласувани практики, без да установи нарушение на член 81 и на член 53 от Споразумението за ЕИП, което представлява съществена процесуална грешка.
- 33 Комисията оспорва основателността на довода на жалбоподателя.

— Съображения на Общия съд

- 34 От член 1 от обжалваното решение е видно, че Комисията е констатирала, че съответните дружества са участвали в съвкупност от споразумения и съгласувани практики в сектора на КАГИ, които противоречат на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП, и е уточнила съответните периоди. В този смисъл в разпоредителната част на обжалваното решение не се определя в какво се състоят споразуменията и практиките, в които е упрекнат жалбоподателят.
- 35 Следва да се припомни обаче, че разпоредителната част на дадено решение трябва да се разглежда с оглед на мотивите, на които то се основава (Решение на Общия съд от 20 април 1999 г. по дело *Limburgse Vinyl Maatschappij* и др./Комисия, известно като „PVC II“, T-305/94-T-307/94, T-313/94-T-316/94, T-318/94,

T-325/94, T-328/94, T-329/94 и T-335/94, Recueil, стр. II-931, точка 761). В случая обобщение на елементите на санкционираното нарушение се съдържа по-специално в съображение 2 от обжалваното решение и посочените елементи са описани по-подробно в други съображения от обжалваното решение. При това положение следва да се приеме, че с оглед на мотивите, на които се основава последното, в разпоредителната част на обжалваното решение Комисията е установила разглежданото нарушение по достатъчно точен начин. Поради това настоящата част от правното основание трябва да се отхвърли.

По втората част, изведена от нарушение на правото на достъп до преписката

— Доводи на страните

³⁶ Жалбоподателят счита, че Комисията не му е предоставила достъп до всички уличаващи и оневиняващи доказателства.

³⁷ Що се отнася до уличаващите доказателства, жалбоподателят твърди, че е имал само частичен достъп до отговора на Hitachi на изложението на възраженията и не е имал достъп до изявленията на Fuji, за които се твърди, че подкрепят изложените в съображение 125 от обжалваното решение изявления на АВВ. Поради това жалбоподателят счита, че не е могъл да вземе становище и да бъде изслушан във връзка с тези доказателства, които според него при това положение не могли да бъдат изтъкнати в обжалваното решение.

³⁸ Що се отнася до оневиняващите доказателства, жалбоподателят уточнява, че доколкото не му е даден пълен достъп до преписката, той не е бил в състояние

да определи дали другите страни са представили допълнителни относими доказателства. Във всеки случай, той счита, че е трябвало да получи достъп до допълнителния отговор на Hitachi Ltd на изложението на възраженията, който опровергава направените в обжалваното решение изводи от изявленията на Hitachi относно осчетоводяването. Той се позовава и на изявленията на служителите на Melco и на Hitachi, които опровергават съществуването на общото споразумение. Накрая жалбоподателят изтъква изявленията на г-н S., представени от Areva, които явно опровергават теорията относно продължителността на Споразумението GQ.

39 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателя.

— Съображения на Общия съд

40 Зачитането на правото на защита изисква по време на административното производство на заинтересованото лице да е била предоставена възможност да изложи надлежно своето становище относно истинността и относимостта на твърдените факти и обстоятелства, както и относно документите, на които Комисията основава твърдението си за наличието на нарушение на Договора (Решение на Съда от 7 януари 2004 г. по дело Aalborg Portland и др./Комисия С-204/00 Р, С-205/00 Р, С-211/00 Р, С-213/00 Р, С-217/00 Р и С-219/00 Р, Recueil, стр. I-123, точка 66).

41 Като следствие от принципа на зачитане на правото на защита правото на достъп до преписката предполага, че Комисията предоставя възможност на заsegнатото предприятие да проучи всички документи, съдържащи се в преписката по разследването, които могат да бъдат относими към неговата защита. Същите обхващат както уличаващите, така и оневиняващите документи, с изключение на данни, представляващи търговска тайна на други предприятия,

вътрешни документи на Комисията и други поверителни сведения (Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 40 по-горе, точка 68).

- 42 В това отношение следва да се припомни, че едва в началото на състезателната административна фаза заинтересованото предприятие е информирано посредством изложението на възраженията за всички съществени обстоятелства, на които Комисията се основава на този стадий на производството, и че това предприятие разполага с право на достъп до преписката, за да се гарантира ефективното упражняване на неговото право на защита. Следователно отговорът на другите предприятия, участвали в картела, на изложението на възраженията по принцип не се включва в съвкупността от документи по преписката по разследването, с които страните могат да правят справка (Решение на Общия съд от 30 септември 2009 г. по дело Hoechst/Комисия, T-161/05, Сборник, стр. II-3555, точка 163).
- 43 Все пак, ако Комисията възнамерява да се позове на част от отговор на изложение на възраженията или на документ, приложен към такъв отговор, за да установи наличието на нарушение в производството по прилагане на член 81, параграф 1 ЕО, на другите участващи в това производство предприятия трябва да се даде възможност да се произнесат по това доказателство. При тези обстоятелства въпросната част от отговора на изложението на възраженията или документът, приложен към него, всъщност представлява уличаващо доказателство срещу различните предприятия, участвали в нарушението (вж. Решение по дело Hoechst/Комисия, точка 42 по-горе, точка 164 и цитираната съдебна практика). Цитираната по-горе съдебна практика се прилага по аналогия към член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП.
- 44 По аналогия, ако част от отговор на изложение на възраженията или приложен към такъв отговор документ може да бъде от значение за защитата на предприятие, доколкото му позволява да се позове на доказателства, които не съвпадат с направените от Комисията на този стадий изводи, тази част от отговор или

този документ представляват оневиняващо доказателство. В такъв случай на съответното предприятие трябва да се даде възможност да разгледа въпросната част от отговор или въпросния документ и да се произнесе във връзка с тях.

- 45 При все това сам по себе си фактът, че други предприятия са се позовали на същите доводи като тези на съответното предприятие и евентуално са вложили повече средства в защитата си, не е достатъчен, за да може тези доводи да се разглеждат като оневиняващи доказателства (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело *Jungbunzlauer/Комисия*, T-43/02, *Recueil*, стр. II-3435, точки 353 и 355).
- 46 Що се отнася до последиците от предоставянето на достъп до преписката в нарушение на тези правила, несъобщаването на документ, на който Комисията се е основала, за да обвини в нарушения дадено предприятие, съставлява нарушение на правото на защита само ако засегнатото предприятие докаже, че резултатът, до който е стигнала Комисията в своето решение, е щял да бъде различен, ако несъобщеният документ е бил изключен като уличаващо доказателство (Решение по дело *Aalborg Portland и др./Комисия*, точка 40 по-горе, точки 71 и 73).
- 47 Относно несъобщаването на оневиняващ документ засегнатото предприятие трябва единствено да докаже, че неразкриването на същия е могло да повлияе в негов ущърб на развитието на производството и на съдържанието на решението на Комисията. Достатъчно е предприятието да докаже, че то е щяло да използва посочения оневиняващ документ за своята защита по такъв начин, че ако е имало възможност да се позове на него в хода на административното производство, е щяло да посочи доказателства, които не съответстват на изводите, направени от Комисията на този стадий, и следователно е могло да повлияе по някакъв начин на преценката, която последната е изложила в решението, поне що се отнася до тежестта и продължителността на поведението, в което е упрекнуто, а следователно и до размера на глобата (Решение по дело *Aalborg Portland и др./Комисия*, точка 40 по-горе, точки 74 и 75).

- 48 Вероятността непредставен документ да окаже влияние върху развитието на производството и съдържанието на решението на Комисията може да се докаже едва след предварително разглеждане на някои доказателствени средства, от които става ясно, че с оглед на тях непредставените документи са могли да имат значение, което не е трябвало да се пренебрегва (Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 40 по-горе, точка 76).
- 49 В случая в самото начало следва да се отхвърлят доводите на жалбоподателя относно това, че той не е имал достъп до цялата преписка на Комисията. Всъщност от цитираната в точка 41 по-горе съдебна практика следва, че защитата на правото на защита на заинтересованите от административно производство лица не налага предоставянето на пълен достъп до преписката.
- 50 Що се отнася до уличаващите доказателства, следва да се отбележи, че жалбоподателят не уточнява кои доказателства, приети в обжалваното решение като уличаващи, са се съдържали в частта от отговора на Hitachi на изложението на възраженията, до която той не е имал достъп. Той не уточнява и причините, поради които фактът, че е имал само частичен достъп до посочения документ, не му е позволил да се произнесе във връзка с изявленията на Hitachi относно осчетоводяването, които представляват основното уличаващо доказателство. При това положение доводът на жалбоподателя, изведен от частичния достъп до отговора на Hitachi на изложението на възраженията, трябва да се отхвърли.
- 51 Освен това Комисията признава, че не е могла да се позове на становището на Fuji, което не е било съобщено на жалбоподателя, за да обоснове твърденията за нарушения, в които е упрекнат жалбоподателят в обжалваното решение, но оспорва, че се е позовала действително на това становище като уличаващо доказателство.

- 52 Все пак следва да се посочи, че в съображения 125 и 255 от обжалваното решение Комисията се е позовала на допълнителното становище на Fuji, по-специално на представеното на 21 ноември 2006 г., за да обоснове съществуването на общото споразумение.
- 53 При тези обстоятелства дали доводът на жалбоподателя ще бъде уважен зависи от резултата от разглеждането на първото правно основание относно доказателството за съществуването на общото споразумение. Всъщност, ако се установи, че съществуването на посоченото споразумение е надлежно доказано, въпреки изключването на съответното становище на Fuji като уличаващо доказателство, твърденията на жалбоподателя следва да се отхвърлят. Обратно, ако се установи, че посоченото становище представлява необходимо доказателство в подкрепа на направените в обжалваното решение констатации относно съществуването на общото споразумение, доводът на жалбоподателя следва да бъде приет и следователно обжалваното решение да бъде отменено в частта, която се отнася до него.
- 54 Що се отнася до оневиняващите доказателства, Общият съд е поискал от Комисията да представи всички документи, които жалбоподателят е определил малко по-точно. Тъй като отправеното до Комисията искане се основава на указания, представени от самия жалбоподател, искането на последния, изложено в становището му от 19 ноември 2009 г., чиято цел е Комисията да му предостави всички документи, представени в отговор на подобни покани, отправени от Общия съд по дело Hitachi и др./Комисия, Т-112/07, и по дело Mitsubishi Electric/Комисия, Т-133/07, не следва да бъде уважено.
- 55 Що се отнася до различните документи, представени от Комисията по настоящото дело, следва да се отбележи, първо, че противно на това, което твърди жалбоподателят, допълнителният отговор на Hitachi на изложението на възразенията не поставя под въпрос фактическото съдържание на изявленията на

жалбоподателя относно механизма за уведомяване и осчетоводяване. В посочения допълнителен отговор Hitachi само оспорва тълкуването на тези изявления от страна на Комисията, по-специално що се отнася до тяхната относимост като доказателство за общото споразумение и за съществуването на едно-единствено нарушение, включващо както последното, така и Споразумението GQ. Същите тези доводи обаче вече са представени от Hitachi в извлечението от първия му отговор на изложението на възраженията, изпратено на жалбоподателя от Комисията. Поради това допълнителният отговор на Hitachi на изложението на възраженията не може да се разглежда като оневиняващо доказателство, чието съобщаване би могло да повлияе върху развитието на производството и върху съдържанието на обжалваното решение.

- 56 Освен това следва да се отбележи, че в становището си от 19 ноември 2009 г. жалбоподателят неоснователно се оплаква, че в резултат от отправената от Общия съд до Комисията покана той е получил само частичен достъп до допълнителния отговор на Hitachi на изложението на възраженията. Всъщност частичният отказ на достъп до въпросния документ е последица от това, че в изложението си жалбоподателят го определя като представляващ възможно оневиняващо доказателство само доколкото се отнася до механизма за уведомяване и осчетоводяване.
- 57 На второ място, следва да се посочи, че в представените през ноември 2006 г. писмени изявления служителите на Melco и Hitachi оспорват съществуването на общото споразумение и свързаните с него обсъждания и отбелязват наличието на „високи“ бариери за навлизане на европейския пазар. От друга страна, един от свидетелите на Melco обръща внимание, че Fuji не е участвало в преговорите преди подписването на Споразумението GQ, докато другият свидетел отбелязва, че според него изключването на някои европейски страни от приложното поле на Споразумението GQ се дължало на риска от прилагането на конкурентното право. От своя страна свидетелите на Hitachi съобщават подробностите за предложение на Alstom относно споразумение между европейските и японските производители, представено през юли 2002 г., и за отхвърлянето на това предложение от Hitachi.

- 58 В това отношение следва да се посочи, от една страна, че писмените свидетелски показания на служителите на дадено дружество, които са изготвени под контрола на последното и са представени от него с оглед на защитата му в рамките на провежданото от Комисията административно производство, по принцип не могат да се квалифицират като отделни доказателства, независимо от изявленията на същото това дружество. Всъщност по правило позицията на дадено дружество относно истинността на фактите, в които го упреква Комисията, се основава, на първо място, на знанията и мненията на неговите служители и ръководители.
- 59 От друга страна, по време на административното производство самият жалбоподател оспорва съществуването на общото споразумение и на свързаните с него обсъждания и се позовава на наличието на „високи“ бариери за навлизане на европейския пазар. Поради това фактът, че други предприятия излагат тези доводи, не може да се счита за оневиняващо доказателство.
- 60 По същия начин подробностите относно предложението, представено през юли 2002 г. от Alstom, се откриват в изложението на възраженията, докато отсъствието на Fuji на преговорите, свързани със Споразумението GQ, се споменава в свидетелските показания на г-н М., до които жалбоподателят не оспорва, че е имал достъп. Следователно тези доказателства не представляват оневиняващи доказателства.
- 61 За сметка на това не изглежда доводът, свързан с причината, поради която някои европейски страни са били изключени от приложното поле на Споразумението GQ, да е повдиган от жалбоподателя, нито същият да е имал достъп до документ, в който този довод е възпроизведен. В този смисъл съответната част от свидетелските показания на един от служителите на Melco би могла да се разглежда като оневиняващо доказателство. Все пак става въпрос за изявление на служител на едно от участващите в картела предприятия, в което този служител

оспорва само съществуването на неправомерното поведение, което по никакъв начин не е доказано. При това положение няма основание да се приеме, че съобщаването на посоченото доказателство е могло да повлияе върху развитието на производството и върху съдържанието на обжалваното решение.

- 62 На трето място, следва да се посочи, че в становището си от 19 ноември 2009 г. самият жалбоподател признава, че изявленията на г-н S., представени от Areva, потвърждават собствените му доводи относно претендираното преустановяване на прилагането на Споразумението GQ между 1999 г. и 2002 г. По същия начин, противно на поддържаното от жалбоподателя, твърдението, че през 2002 г. било необходимо да се установи контакт с ТМ T & D с оглед на възстановяването на дейностите на картела, е изложено в обяснителната бележка на Areva относно функционирането на картела, до която жалбоподателят е имал достъп.
- 63 Единственото възможно оневиняващо доказателство, съдържащо се в изявленията на г-н S. е твърдението, че Споразумението GQ не можело да функционира в отсъствието на основен производител като Siemens. Все пак това твърдение, което принадлежи на служител на предприятие, упреknато че е участвало в нарушението, не е доказано и се опровергава както от изявленията на други предприятия, участвали в картела, така и от събраните от Комисията и представени в съображения 191—198 от обжалваното решение писмени доказателства. Поради това съобщаването на посоченото доказателство не би могло да повлияе върху развитието на производството и върху съдържанието на обжалваното решение.
- 64 С оглед на всичко изложено по-горе доводите на жалбоподателя относно достъпа до оневиняващи доказателства следва да се отхвърлят. Както обаче следва от точка 53 по-горе, дали настоящата част от правното основание ще бъде уважена, зависи от резултата от разглеждането на доводите, представени от жалбоподателя във връзка с неговото първо правно основание.

По третата част, изведена от изопачаването на доказателствата по преписката

— Доводи на страните

- ⁶⁵ Жалбоподателят твърди, че Комисията е изопачила доказателствата по преписката и по този начин е нарушила както правото му на защита, така и задължението да разглежда преписката безпристрастно и с дължимата грижа.
- ⁶⁶ Според жалбоподателя, първо, обратно на посоченото в съображение 255 от обжалваното решение, предприятието, част от групата, към която принадлежи VA TECH Transmission & Distribution GmbH & Co. KEG (наричано по-нататък „VA TECH“), не запазва мълчание по въпроса за съществуването на общото споразумение, а го оспорва изрично по време на изслушването.
- ⁶⁷ Второ, жалбоподателят отрича, че по време на изслушването не е бил в състояние да отговори на въпросите относно проектите, осчетоводени в предвидената от Споразумението GQ квота, и относно представения от АВВ списък на проектите, за които се твърди, че са съобщени. Като се позовава на извлечение от протокола от изслушването, той уточнява, че съгласно отговора му не е знаел за осчетоводяването.
- ⁶⁸ Трето, според жалбоподателя в обжалваното решение Комисията неправилно е обявила, че той е потвърдил, че Споразумението GQ е продължило да действа след 24 април 1999 г., при положение че той винаги е изтъквал, че картелът в световен мащаб е прекратен, след като Siemens и Hitachi преустановяват участието си.

- 69 Четвърто, обратно на твърдението на Комисията, в съображение 306 от обжалваното решение, жалбоподателят претендира, че не е потвърждавал изявленията на Hitachi във връзка с уведомяването, а е оспорил както уведомяването, така и осчетоводяването.
- 70 Пето, жалбоподателят посочва, че доколкото не е имал достъп до изявленията на други страни, на които Комисията е основала изводите си, той не може да изключи възможността съдържанието на посочените изявления също да е било изопачено в обжалваното решение, което впрочем било напълно вероятно предвид изложените по-горе твърдения за нарушения.
- 71 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателя.

— Съображения на Общия съд

- 72 От една страна, следва да се отбележи, че принципът на зачитане на правото на защита, чието съдържание бе припомнено в точка 40 по-горе, може да бъде нарушен поради изопачаване на фактите само когато последното е засегнало възможността заинтересованата страна да разбере съдържанието на изложените от Комисията твърдения за нарушения или да прецени посочените в подкрепа на същите доказателства.
- 73 В случая обаче жалбоподателят не уточнява в каква степен изопачаването на фактите, което се твърди, че е извършено от Комисията, е усложнило защитата му.

- 74 Поради това твърдението, изведено от нарушение на принципа на зачитане на правото на защита, следва да бъде отхвърлено.
- 75 От друга страна, задължението за разглеждане на преписката безпристрастно и с дължимата грижа, което е неразделна част от принципа на добра администрация, е нарушено винаги когато е изопачено фактическо обстоятелство. Такова нарушение обаче позволява да се заключи, че е налице незаконосъобразност на обжалваното решение само доколкото, ако беше тълкувала правилно разглежданите фактически обстоятелства, Комисията не би стигнала до същите изводи.
- 76 При това положение тълкуването на различните фактически обстоятелства, за които се твърди, че са изопачени, както и последиците от евентуално констатираното изопачаване ще бъдат разгледани в рамките на изложените от жалбоподателя правни основания, с които се поставят под въпрос съответните фактически обстоятелства.
- 77 С оглед всичко изложено по-горе третата част от третото правно основание следва да бъде отхвърлена.

По първото правно основание, изведено от това, че Комисията не е доказала надлежно съществуването на общото споразумение

- 78 Съгласно съдебната практика Комисията трябва да докаже установените от нея нарушения и да посочи надлежни доказателства за съществуването на елементите от състава на нарушението (вж. Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело *Dresdner Bank* и др./Комисия, Т-44/02 ОР, Т-54/02 ОР, Т-56/02 ОР, Т-60/02 ОР и Т-61/02 ОР, *Rescueil*, стр. II-3567, точка 59 и цитираната съдебна практика).

- 79 В това отношение, ако Съдът има съмнения, те трябва да бъдат в полза на предприятието — адресат на решението за установяване на нарушение. Следователно Съдът не би могъл да направи извод, че Комисията е установила надлежно съществуването на разглежданото нарушение, ако все още има съмнение по този въпрос, особено в производство по обжалване на решение за налагане на глоба (Решение по дело *Dresdner Bank* и др./Комисия, точка 78 по-горе, точка 60).
- 80 Всъщност в последния случай е необходимо да се вземе предвид презумпцията за невиновност, произтичаща по-специално от член 6, параграф 2 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, приета в Рим на 4 ноември 1950 г., която е част от основните права, представляващи основни принципи на общностното право. Предвид естеството на разглежданите нарушения, както и естеството и тежестта на свързаните с тях санкции, презумпцията за невиновност се прилага именно в приложимите към предприятията производства относно нарушения на правилата за конкуренция, вследствие на които могат да бъдат наложени глоби или периодични имуществени санкции (вж. в този смисъл Решение по дело *Dresdner Bank* и др./Комисия, точка 78 по-горе, точка 61 и цитираната съдебна практика).
- 81 При това положение е необходимо Комисията да представи точни и непротиворечиви доказателства, за да докаже нарушението. Важно е обаче да се подчертае, че не е задължително всяко от приведените от Комисията доказателства да отговаря на тези критерии по отношение на всеки елемент на нарушението. Достатъчно е посочените от институцията улики, преценени в тяхната цялост, да отговарят на това изискване (вж. Решение по дело *Dresdner Bank* и др./Комисия, точка 78 по-горе, точки 62 и 63 и цитираната съдебна практика).
- 82 Освен това предвид общоизвестния характер на забраната за антиконкурентни споразумения не може да се изисква от Комисията да представи доказателства, които изрично удостоверяват наличието на контакт между съответните оператори. Фрагментарните и откъслечни доказателства, с които може да разполага

Комисията, във всички случаи трябва да могат да бъдат допълнени по пътя на дедукцията, така че да е възможна възстановка на релевантните обстоятелства. Следователно съществуването на антиконкурентна практика или споразумение може да бъде логически изведено от определен брой съвпадения и улики, които, взети заедно, могат да представляват, при липсата на друго смислено обяснение, доказателство за нарушаване на правилата на конкуренцията (вж. Решение по дело *Dresdner Bank* и др./Комисия, точка 78 по-горе, точки 64 и 65 и цитираната съдебна практика).

83 В това отношение жалбоподателят твърди, че няма основание за прилагане на по-леки правила в областта на доказването, свързани със срещаните от Комисията затруднения, когато се опитва да докаже дадено нарушение. Според него, първо, Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 [ЕО] и 82 [ЕО] от Договора (ОВ L 1, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167), засилва правомощията на Комисията в тази област. Второ, в настоящото дело Комисията била получила голям брой доказателства, благодарение на своята програма за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер. Трето, поради използването на модерните технологии множество копия от документи относно членовете на картела се съдържали в много компютри. Ето защо според жалбоподателя разглежданите документи могат да бъдат потърсени и идентифицирани по-лесно и съдържанието им може да се възстанови дори след като са били изтрити.

84 Тези доводи на жалбоподателя обаче не могат да бъдат приети. Всъщност, първо, макар от съображение 25 от Регламент № 1/2003 да следва, че целта на засилването на правомощията на Комисията е да се позволи разкриването по-специално на нарушения по член 81 ЕО, само по себе си това засилване на правомощията не гарантира, че доказателствата действително ще могат да бъдат събрани по-лесно от Комисията в конкретния случай. Второ, същата констатация се прилага по отношение на програмата за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер. Всъщност, за да може Комисията валидно да се позове на тях като доказателства за дадено нарушение, получените от заинтересованите предприятия доказателства трябва във всички случаи да отговарят на установените от съдебната практика приложими критерии. В този смисъл съществуването на искане за освобождаване от глоба или намаляване на нейния размер само по себе си не улеснява непременно ролята на Комисията. Трето, значението на множеството електронни файлове се неутрализира от

техническите мерки, приети във връзка с това от членовете на картела. В случая от съображения 173—175 от обжалваното решение следва, че страните са криптирали относимите документи чрез информационни технологии, както и че са използвани анонимни електронни пощенски кутии, за да се осъществяват свързани с неправомерната дейност контакти. От една страна, не е доказано, че жалбоподателят системно е отказвал да се присъедини към тези мерки, тъй като от документите по преписката не се установява трайно противопоставяне. От друга страна, от същите документи е видно, че когато жалбоподателят не е използвал криптирането и анонимните електронни пощенски кутии, контактът с него се е осъществявал по телефон и факс, а не по електронна поща или чрез друг вид обмен на електронни файлове.

⁸⁵ Освен това, когато Комисията се основава единствено на поведението на разследваните предприятия на пазара, за да стигне до извода за съществуването на нарушение, е достатъчно последните да докажат наличието на обстоятелства, разкриващи в различна светлина установените от Комисията факти и позволяващи по този начин да бъде дадено друго възможно обяснение на фактите, различно от това, което Комисията възприема, за да заключи, че е налице нарушение на общностните правила на конкуренция (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 8 юли 2004 г. по дело JFE Engineering и др./Комисия, T-67/00, T-68/00, T-71/00 и T-78/00, Recueil, стр. II-2501, точка 186 и цитираната съдебна практика).

⁸⁶ Както посочва жалбоподателят, това правило се прилага и когато доказателствата, на които се основава Комисията, са недостатъчни. Всъщност в този случай посочените доказателства не позволяват да се докаже недвусмислено и без да е необходимо тълкуване, че е налице нарушение (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 12 септември 2007 г. по дело Coats Holdings и Coats/Комисия, T-36/05, непубликувано в Сборника, точка 74).

- 87 За сметка на това, обратно на твърдяното от жалбоподателя, посоченото правило не се прилага за всички случаи, при които нарушението е доказано чрез дедукция посредством други факти, косвени или неписмени доказателства. Всъщност, що се отнася до доказателствата, които могат да бъдат представени, за да се установи нарушение на член 81 ЕО, принципът, който има предимство в общностното право, е този на свободата при събиране на доказателствата (Решение на Общия съд от 8 юли 2004 г. по дело Dalmine/Комисия, T-50/00, Recueil, стр. II-2395, точка 72). Цитираната по-горе съдебна практика е приложима по аналогия към член 53 от Споразумението за ЕИП.
- 88 Следователно, дори сами по себе си обстоятелствата, на които се позовава жалбоподателят, ако се приеме, че са установени, да се окажат от значение при общата преценка на съвкупността от посочени от Комисията улики, те не позволяват на засегнатото предприятие да постави под съмнение твърденията на Комисията, като представи алтернативно обяснение на фактите.
- 89 Освен това нито една разпоредба и нито един основен принцип на общностното право не забраняват на Комисията да се позове по отношение на дадено предприятие на изявленията на други предприятия, които са упрекнати, че са участвали в картела. В противен случай тежестта на доказване на противоречащото на член 81 ЕО поведение, която пада върху Комисията, би била прекалено голяма и несъвместима със задачата ѝ съгласно Договора за ЕО да следи за правилното прилагане на посочените разпоредби (Решение по дело JFE Engineering и др./Комисия, точка 85 по-горе, точка 192). Цитираната по-горе съдебна практика се прилага по аналогия за член 53 от Споразумението за ЕИП.
- 90 Все пак изявлението на предприятие, обвинено в участие в картел, чиято точност се оспорва от няколко други обвинени предприятия, не може да се разглежда като достатъчно доказателство за съществуването на извършено от тях нарушение, ако не бъде потвърдено от други доказателства, като се има предвид, че необходимата степен на потвърждение може да бъде по-ниска поради

достоверността на разглежданите изявления (Решение по дело JFE Engineering и др./Комисия, точка 85 по-горе, точки 219 и 220).

- 91 Що се отнася до доказателствената стойност на отделните доказателства, единственият уместен критерий за преценката на представените доказателства е тяхната достоверност (Решение по дело Dalmine/Комисия, точка 87 по-горе, точка 72).
- 92 Според основните правила в областта на доказването на достоверността и следователно на доказателствената стойност на даден документ зависят от неговия произход, от обстоятелствата по неговото изготвяне, от неговия адресат и от съдържанието му (Решение на Общия съд от 15 март 2000 г. по дело Cimenteries CBR и др./Комисия, T-25/95, T-26/95, T-30/95, T-32/95, T-34/95, T-39/95, T-42/95, T-46/95, T-48/95, T-50/95, T-65/95, T-68/95, T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 и T-104/95, Recueil, стр. II-491, точки 1053 и 1838).
- 93 Що се отнася до изявленията, с особено висока доказателствена стойност се ползват тези от тях, които, първо, са достоверни, второ, са направени от името на дадено предприятие, трето, произхождат от лице, което има професионално задължение да действа в интерес на това предприятие, четвърто, не са в интерес на техния автор, пето, произхождат от лице, което е пряк свидетел на обстоятелствата, за които свидетелства, и шесто, предоставени са писмено, доброволно и след задълбочено обмисляне (вж. в този смисъл Решение по дело JFE Engineering и др./Комисия, точка 85 по-горе, точки 205—210).
- 94 Освен това, макар по принцип на доброволните изявления на основните участници в един незаконен картел да се гледа с известно недоверие, предвид посочената от жалбоподателя възможност тези участници да са склонни да предоставят повече уличаващи доказателства относно дейността на техните конкуренти, фактът, че дадено лице е поискало спрямо него да се приложи Известието относно сътрудничеството, така че да бъде освободено от глоба или тя да бъде намалена, не означава непременно, че то е било склонно да представи изопачени доказателства относно участието на други членове на картела.

Всъщност всеки опит да се подведе Комисията може да постави под съмнение искреното и пълно сътрудничество от страна на молителя и по такъв начин да застраши възможността му да се ползва изцяло от Известието относно сътрудничеството (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 16 ноември 2006 г. по дело *Peróxidos Orgánicos/Комисия, T-120/04, Recueil*, стр. II-4441, точка 70).

- 95 В това отношение следва да се отбележи също, че възможните последици от представянето на изопачени доказателства са още по-сериозни, като се има предвид, че както следва от точка 90 по-горе, оспорваното изявление на дадено предприятие трябва да бъде подкрепено с други доказателства. Всъщност това обстоятелство увеличава вероятността неточните изявления да бъдат разпознати както от Комисията, така и от останалите засегнати предприятия.
- 96 Що се отнася до прилагането на тези правила в настоящия случай, най-напред следва да се припомни, че съгласно направените в обжалваното решение констатации общото споразумение не е писмено и включва, първо, задължението на японските предприятия да не навлизат на пазара на проектите за КАГИ в Европейското икономическо пространство (ЕИП), второ, задължението на европейските предприятия да не навлизат на японския пазар на проекти за КАГИ, и трето, задължението на европейските предприятия да уведомяват японските предприятия за проектите за КАГИ в европейски държави, различни от държавите по произход на производителя, и да осчетоводяват същите тези проекти от общата „европейска“ квота, предвидена в Споразумението GQ. Според Комисията целта на механизма за уведомяване и осчетоводяване е била да се компенсират японските предприятия, възприемани от европейските предприятия като потенциални конкуренти на пазара на ЕИП.
- 97 Сред изброените в точка 96 по-горе отделни съставни части на общото споразумение претендираното задължение на японските предприятия да не навлизат на пазара на ЕИП представлява основанието за твърдението за нарушение,

в което Комисията упреква жалбоподателя. Следователно именно наличието на това задължение трябва да бъде доказано надлежно. Ако обаче останалите съставни части на общото споразумение бъдат доказани, те могат да се окажат относими като косвени доказателства, които позволяват да се заключи, че съществува корелативно задължение на японските предприятия.

98 Жалбоподателят оспорва съществуването на общото споразумение и участието си в него. Той критикува доказателствената стойност на отделните доказателства, изложени от Комисията в обжалваното решение, и сочи други доказателства, които според него подсказват, че посоченото споразумение не е съществувало. Поради това според жалбоподателя Комисията е трябвало да възприеме алтернативното обяснение за отсъствието на японските производители от пазара на проектите за КАГИ в ЕИП, свързано със съществуването на правни, технически и търговски бариери за навлизане на същия този пазар. При това положение, като приела обжалваното решение, Комисията прехвърлила тежестта на доказване, нарушила презумпцията за невиновност и превишила правомощията си.

99 Комисията поддържа, че съществуването на общото споразумение, и по-специално на задължението на японските предприятия да не навлизат на пазара в ЕИП, е надлежно доказано чрез съвкупност от доказателства, включваща писмени доказателства, изявления на предприятия, свидетелски показания и доказателства относно действителното функциониране на картела.

100 Следователно трябва да се прецени достоверността и съдържанието на отделните доказателства, за да се провери дали посочените от Комисията доказателства в тяхната цялост обосновават твърдо убеждение за наличието на общото споразумение, което не може да бъде разколебано от изтъкнатите от жалбоподателя доказателства.

- 101 Що се отнася до твърденията на жалбоподателя за нарушението на презумпцията за невинност и за това, че Комисията е превишила правомощията си, те изхождат от предпоставката, че Комисията не е доказала съществуването на общото споразумение и участието на жалбоподателя в него. Следователно, ако доводите на жалбоподателя относно доказването на нарушението и участието на жалбоподателя в него трябва да бъдат отхвърлени, това неизбежно би довело и до отхвърлянето на твърденията за нарушение на презумпцията за невинност и за това, че Комисията е превишила правомощията си. Ако обаче се приеме, че участието на жалбоподателя в твърдяното нарушение не е доказано в обжалваното решение, сама по себе си тази констатация би обосновала отмяната на последното в частта, която се отнася до жалбоподателя.

По доказателствата, представени от АВВ

— Доводи на страните

- 102 Жалбоподателят оспорва това, че представените от АВВ различни данни, представляват доказателства за общото споразумение.
- 103 На първо място, жалбоподателят посочва като цяло, че представените от АВВ данни имат малка доказателствена стойност, тъй като АВВ се ползва от условно освобождаване от глоба. Според него изявленията на АВВ вече не допринасяли за собственото му обвинение. От друга страна, било възможно АВВ да е подтикнато в значителна степен да отговори на въпросите на Комисията по начин, който потвърждава съществуването на картела, като се има предвид, че съществува опасност то да загуби предимството от освобождаването от глоба, ако се

преценяло, че оказаното от него съдействие е недостатъчно. Поради това следвало да се възприеме критичен подход по отношение на произхождащите от АВВ доказателства.

104 Освен това жалбоподателят поставя под въпрос доказателствената стойност на всяко едно от представените от АВВ доказателства, разглеждани поотделно. На първо място, жалбоподателят твърди, че изявлението на АВВ от 11 март 2004 г., с което се потвърждава съществуването на общото споразумение, е двусмислено, тъй като АВВ признава също, че не е съществувало никакво изрично споразумение и че общото споразумение се основавало на фактическата обстановка, тоест на факта, че японските предприятия били приети от европейските клиенти само ограничено, както и че когато искали да навлязат на европейския пазар, те срещали някои технически и юридически трудности. Освен това според АВВ японските производители са участвали в картела само доколкото този картел се е отнасял до територии извън ЕИП.

105 На второ място, жалбоподателят се спира на свидетелските показания на г-н М., бивш служител на АВВ, представени по време на разговора, състоял се на 23 септември 2005 г. В това отношение според жалбоподателя желанието на АВВ да подкрепи тезата на Комисията се е проявило чрез усилията на външния му съветник да насочи изявленията на г-н М. по такъв начин, че последният да признае възможността след време навлизането на японски производители на европейския пазар да стане изгодно.

106 Жалбоподателят добавя, че при провеждането на разговора г-н М. вече не бил служител на АВВ, което означавало, че той не бил длъжен да действа в интерес на това дружество. Освен това обстоятелството, че г-н М. е променил изявленията си, показвало по-скоро упражнението върху него натиск, отколкото желанието му да представи точни сведения.

107 Жалбоподателят посочва също, че изявленията на г-н М. относно съществуването на общото споразумение са не особено убедително „доказателство, основано

на слухове“. Според него г-н М. е заявил, че не е присъствал на сключването на общото споразумение, както и че последното не е споменавано по време на срещите, в които той е участвал. Поради това тези изявления били основани на личното мнение на г-н М. за съществуването на картел. В това отношение жалбоподателят отбелязва, че дори да се предположи, че общото споразумение е съществувало, било оправдано да се очаква, че предвид значението, което му се придава, подалите искане за освобождаване от глоба или намаляване на нейния размер предприятия ще представят доказателства, съществували към момента на настъпване на спорните факти.

108 Що се отнася до съдържанието на изявленията на г-н М., жалбоподателят посочва, че макар последният да е заявил, че сключването на споразумение относно чужди пазари предполага съществуването на споразумение относно държавите по произход на производителя на различните участници, той е обяснил също, че дори и евентуално да е било възможно за японските производители да навлязат на европейския пазар, такова усилие все пак не би било изгодно. По-нататък, на 4 октомври 2005 г. външният съветник на АВВ представил ново изявление, което се предполагало, че ще изясни предходните изявления на г-н М. и в което формално се констатирало съществуването на общото споразумение. Според жалбоподателя тези две сведения са противоречиви и следователно не могат да бъдат използвани.

109 На трето място, жалбоподателят твърди, че изявленията на г-н W. и г-н P., служители на АВВ, са „неясни спекулации“, основани на неподкрепени с доказателства лични мнения. Така, когато г-н W. бил запитан за причините за отказа на японските производители да участват в процедури за възлагане на обществени поръчки за КАГИ в Европа, той не се позовал на общото споразумение. За сметка на това в предходни изявления той обяснил, че съществуването на „високи“ бариери затруднявало навлизането на европейския пазар.

110 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателя.

— Съображения на Общия съд

- 111 Най-напред, от точки 94 и 95 по-горе следва, че доказателства, представени от предприятие, което е подало искане за освобождаване от глоба, не следва автоматично да се третират с недоверие. Що се отнася до конкретните свидетелски показания, разбира се, възможно е служителите на такова предприятие, които са длъжни да действат в интерес на същото, да желаят да представят колкото се може повече уличаващи доказателства, предвид това че сътрудничеството им в рамките на производството може да повлияе положително на кариерата им в бъдеще. Дори в този случай обаче въпросните служители са запознати и с възможните отрицателни последици от представянето на неточна информация, които са още по-съществени предвид изискването за подкрепяне с други доказателства.
- 112 Що се отнася до г-н М., жалбоподателят правилно отбелязва, че бивш служител по принцип вече не е длъжен да действа в интерес на бившия си работодател във връзка с доброволното сътрудничество в рамките на административно производство. Това обстоятелство обаче предполага също, че в този контекст той по принцип няма интерес от представянето на неточна информация. В това отношение следва да се отбележи, че когато дава показанията си, г-н М. вече е пенсиониран. При тези обстоятелства не изглежда, че липсата на съдействие от негова страна в рамките на административното производство би имала отрицателни последици за него.
- 113 Освен това не може да се счита, че представените от АВВ сведения не могат да произведат вредни последици за него. Всъщност доколкото посочените сведения са представени преди изпращането на изложението на възраженията, нито АВВ, нито неговите служители и неговият бивш служител са могли да бъдат сигурни в обхвата и в точното съдържание на твърденията за нарушение, в които ще бъде упреknато АВВ.

- 114 Що се отнася до различните обстоятелства, изложени от жалбоподателя за първи път в становището му от 11 март 2004 г., тоест преди предоставеното му условно освобождаване от глоба, АВВ изрично посочва, че съществува общо споразумение, по силата на което японските дружества не следва да подават оферти за европейските проекти, а европейските дружества — за японските проекти.
- 115 АВВ действително заявява, че общото споразумение се основава на обстоятелството, че японските производители не са добре приети от европейските клиенти и се сблъскват с някои пречки на европейския пазар. Без съмнение обаче от становището му от 11 март 2004 г. следва, че според АВВ въпросните японски предприятия не са се ограничили само до това да констатират наличието на тези пречки, а са поели задължение спрямо своите европейски партньори да не навлизат на пазара в ЕИП. Така бариерите за влизане на посочения пазар представлявали фактор, които е довел до сключването на посоченото споразумение. Трябва да се отбележи също, че тази констатация не е парадоксална, тъй като при разпределяне на пазари, като твърдяното от Комисията в настоящия случай, за един производител е естествено да остави за своите конкуренти пазарите, на които има слаби позиции.
- 116 Освен това е вярно, че според АВВ не съществува никакво изрично споразумение с японските производители по отношение на манипулирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки, определянето на цените и разпределянето на проектите в ЕИП. Все пак разгледано в своя контекст това изявление се отнася до разпределянето на националните пазари между европейските производители или до разпределянето на проекти за КАГИ в ЕИП. Следователно то не опровергава съществуването на общото задължение на японските предприятия да не навлизат на пазара на ЕИП, което ясно е открито от АВВ. Освен това не може да се констатира каквато и да било несъгласуваност в изявленията на АВВ. Всъщност, доколкото според АВВ японските предприятия са се задължили да не навлизат на пазара на ЕИП, за тях не би било полезно да сключват подробни споразумения с европейските производители, що се отнася до разпределянето на проекти за КАГИ на същия този пазар.

- 117 С оглед на всичко изложено по-горе следва да се направи изводът, че изявленията на АВВ от 11 март 2004 г. не са двусмислени и представляват улики за съществуването на общото споразумение.
- 118 На второ място, следва да се признае, че външният съветник на АВВ се намесва в точно определен момент от разговора с г-н М., за да му подсказва, че за японските производители можело да е изгодно да навлязат на европейския пазар — нещо, в което г-н М. изглежда не бил убеден. Следователно трябва да се счете, че г-н М. изразява съмнения относно търговския интерес от подобна стъпка и това обстоятелство да се вземе предвид при оценката на тези свидетелски показания. Жалбоподателят обаче не обяснява до каква степен тази намеса на външния съветник на АВВ засяга достоверността на свидетелските показания на г-н М. по останалите въпроси.
- 119 Освен това жалбоподателят правилно поддържа, че свидетелските показания на г-н М. изглежда не са резултат от задълбочен размисъл и че не са били променени след допълнителни размисъл и проверки. Всъщност свидетелските показания са дадени устно и няма данни, че Комисията предварително е поставила писмени въпроси на г-н М., нито че изявленията относно общото споразумение и бариерите за навлизане на пазара в ЕИП са проверени и променени допълнително от последния.
- 120 При все това жалбоподателят не представя доказателства, от които се създава впечатлението, че евентуалната промяна в изявленията на г-н М. се дължи на оказан върху него натиск.
- 121 Що се отнася до твърдението на жалбоподателя, че свидетелските показания на г-н М. са само „доказателство, основано на слухове“, то също трябва да бъде отхвърлено. В действителност г-н М. е бил един от представителите на АВВ в рамките на картела от 1988 г. до 2002 г., тоест почти през целия период на функционирането му, докато самото АВВ е било един от основните участници. Следователно г-н М. е бил пряк и привилегирован свидетел на обстоятелствата, за които свидетелства.

122 В това отношение следва да се признае, че в свидетелските си показания г-н М. потвърждава, че не е присъствал на сключването на общото споразумение. Освен това, запитан за това дали въпросът за общото споразумение е бил поставян на някоя от срещите, на които той е присъствал, г-н М. отговаря, че това не е било необходимо, тъй като общото споразумение се е подразбирало. Тези обстоятелства обаче не поставят под съмнение доказателствената стойност на свидетелските показания на г-н М. Всъщност, от една страна, напълно възможно е даден свидетел да представи доказателство за трайно явление, макар да не е присъствал на възникването му. От друга страна, макар г-н М. да заявява, че общото споразумение не е било изрично обсъждано по време на срещите, в които е участвал, от свидетелските му показания следва, че според него участниците в картела са били запознати със съдържанието на посоченото споразумение и то е било прието и прилагано, без да е необходимо изрично обсъждане.

123 При това положение следва да се отбележи, че задължението на група производители да не навлизат на пазар, запазен за друга група, като това, в което Комисията упреква японските производители, се основава на проста идея, която е лесно изпълнима. Освен това по принцип изпълнението му не изисква взаимодействие между заинтересованите предприятия. Следователно напълно възможно е такова задължение да съществува като неписана уговорка, което от друга страна намалява опасността от разкриването му. В това отношение от съображения 170—176 от обжалваното решение се установява, че в случая участниците в картела са взели редица организационни и технически предпазни мерки, за да избегнат неговото разкриване.

124 Що се отнася до съдържанието на свидетелските показания на г-н М., последният заявява, че между японските и европейските производители е съществувало споразумение относно взаимната защита на вътрешните пазари преди Споразумението GQ, че това споразумение е било необходимо условие за сключването на споразуменията относно други региони и че спазването на предвидените в него правила налагало японските производители да не навлизат във вътрешния пазар на европейските производители, дори когато могат да го направят от

техническа гледна точка. Във връзка с това г-н М. обяснява и механизма за уведомяване и осчетоводяване, както и факта, че проектите за КАГИ в държавите по произход на производителя не са били обсъждани от двете групи производители и не са били включвани в предвидените от Споразумението GQ квоти.

- 125 Освен това, както бе отбелязано в точка 118 по-горе, г-н М. не е убеден в търговския интерес на японските предприятия да навлязат на европейския пазар на проекти за КАГИ. Позицията на г-н М., която се споделя от г-н Р., обаче не променя факта, че както според четиримата свидетели на АВВ, така и според самото АВВ японските предприятия са поели задължение да не навлизат на пазара в ЕИП, въпреки че са могли да го направят от техническа гледна точка.
- 126 В това отношение следва да се отбележи също, че евентуалната липса на търговски интерес от страна на японските производители да навлязат на пазара на ЕИП в определен момент не лишава дадено общо споразумение от предмет. Всъщност, от една страна, такова споразумение може да премахне остатъчния риск в случай на бъдещо навлизане на съответния пазар при промяна на конкурентното положение, и по този начин да гарантира сигурността на двете групи производители в дългосрочен план, като стабилизира съответното им привилегировано положение. От друга страна, то може да представлява и основа за взаимното доверие между двете групи. Според изявленията на г-н М. обаче такова доверие е необходимо за прилагането на картела в световен мащаб.
- 127 С оглед на всичко изложено по-горе следва да се направи изводът, че свидетелските показания на г-н М. представляват улика за съществуването на общото споразумение.
- 128 На трето място, противно на поддържаното от жалбоподателя, г-н Wi. посочва, че отсъствието на японските предприятия от европейския пазар е резултат от система за защита на японския и европейския пазар, обоснована от факта,

че всяка от двете групи производители не желае другата група да навлиза на нейния вътрешен пазар. Освен това г-н Р. се позовава спонтанно на общо споразумение с японските предприятия, по силата на което последните няма да участват на европейския пазар, а европейските производители няма да участват на японския пазар. Поради това свидетелските показания на г-н Wi. и г-н Р. не можели да се квалифицират като „неясни спекулации“, а напротив, представлявали доказателства, потвърждаващи съществуването на общото споразумение.

129 Впрочем същата констатация е валидна и за последните свидетелски показания, представени по инициатива на АВВ и дадени от г-н V.-А. Запитан за наличието на каквото и да било споразумение между европейските и японските производители, последният споменава за споразумение между японските и европейските производители, по силата на което европейските предприятия няма да „атакуват“ японските предприятия на японския пазар и обратното. Освен това г-н V.-А. заявява, че е участвал в изрично обсъждане между европейските предприятия и представителя на японско предприятие във връзка със спазването на това споразумение, което е предизвикано от опитите на японските предприятия да навлязат на европейския пазар.

130 В заключение следва да се отбележи, че направените от АВВ изявления и представените от същото свидетелски показания са елементи, чрез които може да се докаже общото споразумение, тъй като в тях се изтъква съществуването на това споразумение, описва се основното му съдържание и се предоставят данни за продължителността му и за участниците в него.

131 Освен това представените от АВВ доказателства са съгласувани, що се отнася до съществуването и основното съдържание на общото споразумение. Въпреки че е налице различие относно това дали японските предприятия имат търговски интерес от навлизането на европейския пазар, в случая това обстоятелство е без значение с оглед на изявленията за съществуването на общото споразумение, както бе посочено в точка 125 по-горе.

- 132 Освен това изявленията на АВВ са направени от името на определено предприятие и от съдържанието им следва, че се основават на вътрешни проучвания и на обсъждания със служители на предприятието. Следователно трябва да им се признае определена доказателствена стойност.
- 133 Що се отнася до изявленията на съответните четирима свидетели, те са достоверни, тъй като са направени от лица, които са преки свидетели на обстоятелствата, за които свидетелстват, и от обстоятелствата по настоящия случай не следва, че посочените свидетели са имали основание да представят изопачени данни. Поради това следва да им се признае голяма доказателствена стойност.
- 134 Все пак по силата на посочената в точка 90 по-горе съдебна практика съдържанието на направените от АВВ изявления и представените свидетелски показания във всички случаи трябва да бъде потвърдено от други доказателства.

По потвърждаването на доказателствата, представени от АВВ

— Доводи на страните

- 135 Жалбоподателят твърди, че в обжалваното решение Комисията не посочва достатъчно доказателства, които потвърждават представените от АВВ сведения, и по-специално не се позовава на никакво доказателство, съществувало в момента на настъпване на спорните факти.

- 136 Първо, твърдението на Fuji, че е било запознато с общото споразумение, съдържащо се в неговия отговор на изложението на възраженията, не било подкрепено с доказателства или обяснено и следователно съответствало само на едностранна теза от негова страна. Освен това Fuji не посочвало дали е единствена страна в твърдяното споразумение, дали става въпрос за споразумение на европейските производители или в него са участвали и японските производители. Също така в искането си за освобождаване от глоба от 11 юли 2006 г. Fuji не споменавало за съществуването на общото споразумение. Последното не било посочено и в представените от Fuji пет свидетелски показания на негови служители.
- 137 Според жалбоподателя последващите изявления на Fuji, за които се твърди, че подкрепят съществуването на общото споразумение, и по-специално изявлението от 21 ноември 2006 г., не са му били предоставени и поради това не могат да бъдат взети предвид.
- 138 Освен това ниската доказателствена стойност на представените от Fuji доказателства се потвърждавала от факта, че последното не се ползва от освобождаване от глоба от страна на Комисията срещу представянето им.
- 139 Второ, що се отнася до констатацията, че Alstom и Areva не са оспорили съществуването на общото споразумение, а VA TESH не го е оспорило открито, жалбоподателят твърди, че приравняването на мълчанието на признание представлявало нарушение на правото на обвинено лице да не се самообвинява и на основните принципи в областта на доказването. Освен това от практическа гледна точка съществуването на общото споразумение до голяма степен няма много значение за европейските производители и поради това мълчанието им било предвидимо. От процесуална гледна точка жалбоподателят отбелязва, че тъй като не е имал достъп до съответните писмени становища, не е могъл да провери обосноваването на твърдението на Комисията. Освен това според жалбоподателя VA TESH действително е оспорило съществуването на общото споразумение.

- 140 Трето, жалбоподателят посочва, че участието му в срещите с европейски производители в рамките на Споразумението GQ не е от значение за съществуването на общото споразумение.
- 141 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателя.

— Съображения на Общия съд

- 142 Първо, що се отнася до представените от Fuji доказателства, от точки 51—53 по-горе следва, че становищата, които не са били изпратени на жалбоподателя, и по-специално становището на Fuji от 21 ноември 2006 г., не могат да бъдат посочени като уличаващо доказателство. Поради това посочените становища не могат да потвърдят съдържанието на представените от АВВ доказателства.
- 143 За сметка на това в отговора си на изложението на възраженията, чиято съответна част е изпратена на жалбоподателя, Fuji посочва, че е запознато с общото споразумение, по силата на което японските производители не следва да правят опити да навлязат на европейския пазар, като същевременно уточнява, че основната причина за отсъствието на Fuji от пазара на ЕИП се състои в това, че то не е голям надежден доставчик на КАГИ в Европа.
- 144 Следва да се признае, че това изявление е относително неясно, тъй като Fuji се ограничава до това да посочи задължението на японските производители да не навлизат на европейския пазар. Все пак по този начин Fuji потвърждава основния елемент, който произтича от представените от АВВ доказателства и в

който Комисията упреква японските производители. Така въпросното изявление е относимо към настоящия случай. Това важи с още по-голяма сила, тъй като ограничеността на сведенията, с които разполага Fuji, може да се обясни с второстепенната му роля в картела, и по-конкретно с факта, че както следва от съображение 150 от обжалваното решение, Fuji е единственото японско предприятие, което не е член на комитета на групата на японските производители, отговарящ именно за съгласуването на позициите на двете групи производители в рамките на Споразумението GQ.

145 Що се отнася до служителите на Fuji, следва да се отбележи, че те не са оспорили съществуването на общото споразумение, а просто са запазили мълчание по този въпрос. По този начин съдържанието на изявленията на служителите на Fuji не поставя под въпрос доказателствената стойност на изявлението на Fuji в отговора му на изложението на възраженията.

146 Що се отнася до съдържанието на искането за освобождаване от глоба или намаляване на нейния размер, от точка 21 от Известието относно сътрудничеството следва, че за да предостави Комисията намаляване на глоба, съответните доказателства трябва да имат значителен доказателствен принос спрямо вече притежаваните от нея доказателства. Следователно в искане за освобождаване от глоба или намаляване на нейния размер, направено след изпращане на отговора на изложението на възраженията, за да получи намаляване на глобата, предприятието молител трябва да се концентрира върху тези доказателства, които според него не са установени надлежно до този момент, за да има съществен принос в доказването. Това обстоятелство обаче може да обясни защо съответното предприятие е пропуснало елементите, които счита за доказани без съмнение с предоставените по-рано доказателства.

147 Освен това предвид формулировката на точка 21 от Известието относно сътрудничеството, не е изключено предоставянето на доказателства с известна доказателствена стойност, с които обаче се установяват факти, вече са доказани с други доказателства, да не доведе до каквото и да било намаляване.

- 148 Второ, от извлечението от протокола от изслушването на VA TЕСH се установява, че по време на това изслушване то е оспорило изрично съществуването на общото споразумение. Поради това твърдението на Комисията, че това не е така, не е подкрепено с факти.
- 149 Що се отнася до позицията на Alstom и Areva, за която се твърди, че е неутрална, Комисията поддържа, че не се е основала на това обстоятелство, за да заключи, че е имало общо споразумение, а само го е констатирала. Макар това тълкуване да се подкрепя от съображение 125 от обжалваното решение, което не придава на позицията на Alstom, на Areva и на VA TЕСH каквато и да било стойност като потвърждаващо доказателство, за разлика от изявленията на Fuji, които потвърждават съществуването на общото споразумение, то се поставя под съмнение от съображение 255 от обжалваното решение, в което Комисията се позовава на мълчаливото признаване на общото споразумение от страна на някои европейски производители. Във всички случаи неутралната позицията на Alstom и на Areva не може да се тълкува като доказателство за съществуването на общото споразумение. Всъщност предвид тежестта на доказване, която в рамките на производство по член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за ЕИП пада върху Комисията, липсата на оспорване на даден факт от определено предприятие не доказва този факт.
- 150 Трето, както посочва жалбоподателят, фактът, че той е участвал в срещите по Споразумението GQ, не представлява доказателство за съществуването на общото споразумение. Всъщност от значение е да се установи дали, както твърди Комисията, посоченото споразумение е прилагано от отделните участници едновременно със Споразумението GQ и във връзка с него.
- 151 Четвърто, от съображение 127 от обжалваното решение следва, че на срещата от 10 юли 2002 г., на която е било обсъждано развитието на методите за функциониране на картела след възобновяването на участието на Siemens и Hitachi, Alstom е предложило европейските производители да останат в Европа, а японските производители да останат в Япония и да не се опитват да навлизат на европейския пазар. Освен това в същото съображение се уточнява, че на

следващата среща, от 15 юли 2002 г., представителят на Hitachi е посочил, че Hitachi е отхвърлило това предложение, че европейските производители са заявили, че Европа, включително Централна и Източна Европа, е техен пазар и те възнамеряват да запазят прилаганите в Западна Европа цени и че този въпрос ще бъде обсъден отново, макар това така и да не се случва.

- 152 На пръв поглед това резюме на срещите от 10 и 15 юли 2002 г., основано на представените от Hitachi доказателства, създава впечатление, че Alstom е предложило сключването на ново споразумение, което е било отхвърлено от Hitachi и не е обсъждано впоследствие, което означавало, че поне след юли 2002 г. не е съществувало никакво споразумение относно поведението на японските производители на пазара на ЕИП.
- 153 Резюмето на срещата от 15 юли 2002 г. обаче показва, от една страна, че Hitachi не е отхвърлило самата идея за разпределяне на пазарите, а само конкретно предложението на Alstom. От друга страна, в резюмето се посочва, че според Hitachi претенциите на европейските производители включват Централна и Източна Европа, което показва, че възражението му се е отнасяло до този конкретен аспект, а не до положението в Западна Европа.
- 154 Следва да се отбележи също, че представеното от Alstom съответно предложение поставя под въпрос доводите на жалбоподателя относно конкуренцията на пазара на ЕИП. Всъщност, ако се предположи, както твърди жалбоподателят, че японските производители не са считани за реални конкуренти на пазара на ЕИП поради наличието на непреодолими входни бариери, споразумение относно същия този пазар всъщност би било безполезно. В тази хипотеза европейските производители, които са запознати с това обстоятелство благодарение на привилегированото си положение в Европа, не биха имали никакъв интерес

да предлагат такова споразумение. От представеното от Hitachi резюме обаче следва, че предложението на Alstom се отнася както до пазара на ЕИП, така и до този на Централна и Източна Европа.

- 155 При тези обстоятелства следва да се възприеме тълкуването, според което на срещата от 10 юли 2002 г. Alstom е предложило страните от Централна и Източна Европа да бъдат включени в обхвата на общото споразумение, което се твърди от Комисията.
- 156 Пето, както е констатирано в съображение 131 от обжалваното решение, съдържанието на Споразумението EQ е относимо в известна степен, доколкото се отнася до съществуването на общото споразумение.
- 157 Всъщност съгласно част „Е (E-Members)“, точка 4 от приложение 2 към Споразумението EQ европейските производители „взимат решение за уведомяването на [групата на японските производители] за европейските проекти“. От контекста на приложение 2 следва, че информацията трябва да бъде съобщена преди възлагането на съответните проекти за КАГИ.
- 158 Това обстоятелство позволява да се отхвърлят в известна степен доводите на жалбоподателя, тъй като подсказва, че според европейските производители японските производители са могли да се заинтересуват най-малкото от процеса по възлагане на някои проекти за КАГИ в ЕИП, както и че следователно са потенциални конкуренти за тези проекти.
- 159 Все пак нищо в Споразумението EQ, нито в останалите посочени от Комисията доказателства не доказва, че този механизъм е бил прилаган от европейските производители или че японските производители са знаели за съществуването му. При това положение Споразумението EQ е само улика за начина, по който европейските предприятия са възприемали японските предприятия.

- 160 С оглед на всичко изложено по-горе следва да се заключи, от една страна, че изявлението на Fuji, съдържащо се в отговора му на изложението на възраженията, има за цел да потвърди представените от АВВ доказателства относно съществуването на общото споразумение, но това изявление е с ограничена доказателствена стойност. Освен това направеното от Alstom предложение по време на срещата от 10 юли 2002 г. представлява доказателство, че общото споразумение е съществувало към тази дата. Освен това съдържанието на Споразумението EQ е улика, че японските производители са били считани за реални конкуренти за доставката на някои проекти за КАГИ в ЕИП, както твърди Комисията.
- 161 От друга страна, нито позицията на VA TЕСH относно съществуването на общото споразумение, нито тази на Alstom и на Areva, нито самото участие на жалбоподателя в проведените в рамките на Споразумението GQ срещи могат да потвърдят представените от АВВ доказателства относно съществуването на посоченото споразумение.

По механизма за уведомяване и осчетоводяване

— Доводи на страните

- 162 Първо, жалбоподателят посочва, че доводите на Комисията относно механизма за уведомяване и осчетоводяване са основани на твърдението, че японските производители са възприемани като потенциални конкуренти на пазара на проекти за КАГИ в ЕИП. Това твърдение било поставено под съмнение от изричното изявление на VA TЕСH, че за европейските производители било почти невъзможно да предлагат стоките си в Япония, и обратното, както и от свидетелските показания на г-н М., от които следвало, че навлизането на европейския пазар

не било изгодно за японските производители. Поради това твърденията относно уведомяването и осчетоводяването почивали на явно неточна фактическа предпоставка. Освен това в този контекст доводът на Комисията, че наличието на осчетоводяване доказвало липсата на входни бариери на европейския пазар и оттам съществуването на общото споразумение, водел до порочен кръг.

163 Второ, според жалбоподателя твърденията на Комисията, свързани с механизма за уведомяване и осчетоводяване, не са надлежно доказани. Според него доводите на Комисията са основани на факта, че японските производители системно били уведомявани за проектите за КАГИ в европейските страни, различни от държавите по произход на производителя, за да може да се контролира тяхното осчетоводяване в общата „европейска“ квота. Все пак от изложените от Комисията доказателства, различни от изявленията на АВВ, не се установявал нито системният характер на уведомяването, нито наличието на разлика между държавите по произход на производителя и другите европейски страни.

164 В това отношение жалбоподателят най-напред изтъква, че не е бил страна по Споразумението EQ, поради което последното може да се разглежда само като едностранно решение на европейските производители. От друга страна, според него в приложение 2 към посоченото споразумение не се предвижда системно уведомяване на японските производители, а напротив, то се изключва, тъй като оставя на европейските производители свободата да решават дали евентуално да уведомят японските предприятия за европейските проекти. Освен това в този текст не се предвижда осчетоводяване на европейските проекти в общата „европейска“ квота.

165 По-нататък, предоставеният от АВВ списък с проекти за КАГИ бил сборен документ, изготвен от АВВ, който не бил изпратен на другите участници в картела. Ето защо според жалбоподателя посоченият списък не е доказателство за системното уведомяване на японските предприятия за проектите за КАГИ в Европа.

- 166 Накрая в извлечението от искането за освобождаване от глоба или намаляване на нейния размер на Hitachi, според което Siemens редовно изпращало таблица със схематична информация за възложените на европейските и японските предприятия проекти за КАГИ, не се уточнявало дали разглеждания обмен се е отнасял до проекти за КАГИ в Европа и контекстът на това изявление подсказвал, че това не било така. Що се отнася до изявлението, съдържащо се в отговора на Hitachi на изложението на възраженията, според което уведомяването било извършвано, за да може да се осъществява осчетоводяването, то не било подкрепено от нито един друг японски производител и дори конкретно било опровергано както от жалбоподателя, така и от Fuji, като последното посочвало, че сведенията относно разпределянето на проектите за КАГИ в Европа не били изпращани системно на японските производители.
- 167 Трето, жалбоподателят посочва, че описаният от Комисията механизъм за уведомяване и осчетоводяване е сложен и не се прилага автоматично. При тези обстоятелства било малко вероятно той да не е споменат в Споразумението GQ или в друг документ, съществувал към момента на настъпване на спорните факти.
- 168 Четвърто, дори да се предположи, че някои европейски проекти са били осчетоводени в предвидената в Споразумението GQ обща „европейска“ квота, това обстоятелство не разкривало извършено от жалбоподателя нарушение. Според жалбоподателя осчетоводяването е могло да има действие само извън територията на ЕИП, тъй като е давало право на японските производители на повече проекти извън тази зона. Това обстоятелство обаче не било равностойно на нарушение на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП.
- 169 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателя.

— Съображения на Общия съд

- 170 В самото начало следва да се отбележи, че твърденията на Комисията във връзка с механизма за уведомяване и осчетоводяване не са основани изключително на тезата, че японските производители са били считани за реални конкуренти на пазара на ЕИП. Всъщност Комисията смята, че е събрала доказателства, които потвърждават съществуването на посочения механизъм. При тези обстоятелства следва да се разгледа доказателствената стойност на посочените от Комисията доказателства, за да се провери дали те надлежно установяват съществуването на механизма за уведомяване и осчетоводяване въпреки възраженията на някои от съответните предприятия.
- 171 В този смисъл следва да се посочи, че в свидетелските си показания г-н М. изрично потвърждава съществуването на механизма за уведомяване и осчетоводяване. Той заявява също, че този механизъм не се отнасял до проектите за КАГИ в държавите по произход на производителя, а именно Япония и някои европейски страни. За сметка на това той не посочва, че действителността или относимостта на посочения механизъм била поставена под въпрос, поради факта че по негово мнение японските предприятия нямали търговски интерес да навлязат на пазара в ЕИП.
- 172 Наличието на механизъм, който се състои във включването на стойността на проектите за КАГИ в ЕИП в предвидената от Споразумението GQ световна квота, се потвърждава и от изявленията на АВВ.
- 173 Що се отнася до Споразумението EQ, в точка 157 по-горе бе констатирано че част „Е (E-Members)“, точка 4 от приложение 2 към същото касае евентуалното съобщаване на информация преди възлагането на съответните проекти за КАГИ. Тази клауза обаче не се отнасяла до контрола върху вече възложените проекти. Следователно, макар съдържанието ѝ да представлява улика, която позволява да се приеме, че японските производители са били считани за реални

конкуренти за доставката на някои проекти за КАГИ в ЕИП, предвидените в нея мерки не са част от механизма за уведомяване и осчетоводяване, както твърди Комисията. Следователно приложение 2 към Споразумението EQ е ирелевантно за доказването на същия този механизъм.

- 174 Освен това, както отбелязва жалбоподателят, от предоставения от АВВ списък с проекти не следва, че японските производители са били уведомявани редовно за проектите за КАГИ в ЕИП. Поради това той също не представлява доказателство за механизма за уведомяване и осчетоводяване.
- 175 Що се отнася до представените от Hitachi доказателства, следва да се отбележи, че тълкувано във връзка с непосредствено стоящите преди него изречения, изявлението, че Siemens редовно е изпращало таблиците със схематична информация за част от възложените на отделните членове на картела проекти за КАГИ, се отнася само до проектите за КАГИ извън ЕИП. Следователно това изявление също е ирелевантно за доказването на механизма за уведомяване и осчетоводяване по отношение на проектите за КАГИ в ЕИП, който се твърди от Комисията.
- 176 В отговора си на изложението на възраженията обаче Hitachi заявява, че преди то да прекрати участието си в картела през 1999 г., европейските производители са уведомявали подробно японските производители за проектите за КАГИ, които ще доставят в Европа, за да могат тези проекти да бъдат взети предвид при определянето на квотата на проектите за КАГИ извън ЕИП, разпределени между двете групи производители на основание на Споразумението GQ.
- 177 Това изявление потвърждава изрично, че посоченият от Комисията механизъм за уведомяване и осчетоводяване е съществувал до 1999 г. Освен това то има висока доказателствена стойност по две причини. От една страна, посоченото изявление е в противоречие с интересите на Hitachi, тъй като то означава, че е налице връзка между действията, свързани с тайното споразумение в рамките

на ЕИП и японските производители и поради това представлява уличаващо доказателство. От друга страна, от тълкуването на посочената част от отговора на изложението на възраженията следва, че Hitachi не е съзнавало изводите, които са могли да бъдат направени от това изявление.

- 178 Освен това, както бе посочено в точка 55 по-горе, Hitachi не е променило фактическото съдържание на изявленията си относно механизма за уведомяване и осчетоводяване в допълнителния си отговор на изложението на възраженията.
- 179 От своя страна в отговора си на изложението на възраженията Fuji заявява, че информацията относно разпределянето на проектите за КАГИ в европейските страни, изключени от приложното поле на Споразумението GQ, не е била изпращана редовно на японските производители и че следователно Fuji не е било в течение на функционирането на Споразумението EQ. Съществуването на механизма за уведомяване и осчетоводяване е оспорено и от жалбоподателя, както следва по-специално от извлечението от протокола от изслушването.
- 180 От една страна, следва да се отбележи, че изразените от Fuji и от жалбоподателя позиции не противоречат на техните интереси, тъй като имат за цел да оспорят съществуването на каквото и да било нарушение на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП. Ето защо те имат по-малка доказателствена стойност от относимите доказателства, представени АВВ и от Hitachi.
- 181 От друга страна, следва да се посочи, че второстепенната роля на Fuji в рамките на картела, припомнена в точка 144 по-горе, може да обясни факта, че Fuji не е получавало цялата информация, изпращана от групата европейски производители. Това обстоятелство поставя под съмнение и достоверността на изявлението на Fuji по този въпрос в сравнение с тази на доказателствата, представени

от АВВ и Hitachi, които са били членове на комитетите на своите групи и по тази причина са били по-тясно свързани с функционирането на твърдения картел.

182 Освен това, макар да е вярно, че механизмът за уведомяване и осчетоводяване изисква определени мерки за прилагането му, тези мерки все пак не са особено сложни, тъй като се състоят главно в съобщаването на някои данни от европейската на японската група, което впрочем е паралелно на съобщаването на информация по силата на Споразумението GQ, що се отнася до проектите за КАГИ извън ЕИП. Следователно не изглежда, че за такива мерки непременно са били необходими писмени правила, като се има предвид и желанието на страните по дадено антиконкурентно споразумение да намалят опасността от разкриването му.

183 С оглед на всичко изложено по-горе следва да се заключи, че съществуването на механизма за уведомяване и осчетоводяване е надлежно доказано чрез представените от АВВ доказателства, които се потвърждават от изявленията на Hitachi в отговора му на изложението на възраженията.

184 Противно на твърдяното от жалбоподателя, от посочените в предходната точка доказателства не следва, че механизмът за уведомяване и осчетоводяване е прилаган инцидентно и дискреционно. Всъщност, макар в изявленията на АВВ и на Hitachi, както и свидетелските показания на г-н М. да не засягат изрично този въпрос, от използваните в съответните документи формулировки ясно следва, че уведомяването е било редовно използван начин, прилаган по отношение на всички участници и проекти. Както бе посочено в точка 181 по-горе, що се отнася до изявленията на Fuji, те са по-малко достоверни по този въпрос от представените от АВВ и от Hitachi доказателства. Освен това в точка 173

по-горе вече бе отбелязано, че приложение 2 към Споразумението EQ не се отнася до уведомяването и осчетоводяването, както се твърди от Комисията, и следователно е ирелевантно в това отношение.

185 Що се отнася до периода на прилагане на механизма за уведомяване и осчетоводяване, в изявленията на АВВ не се споменава конкретен период и следователно а priori те могат да се тълкуват като отнасящи се до цялото нарушение. От своя страна изявленията на г-н М. се отнасят до периода, в който той участва в картела, а именно от 1988 г. до юни 2002 г. Доколкото обаче в точка 90 по-горе бе посочено, че представените от АВВ доказателства трябва да бъдат потвърдени от други доказателства, следва да се посочи, че изявленията на Hitachi се отнасят до периода, предхождащ момента, в който последното прекъсва участието си в картела през 1999 г. Ето защо следва да се приеме, че съществуването на механизма за уведомяване и осчетоводяване е доказано за този последен период.

186 Що се отнася до релевантността на механизма за уведомяване и осчетоводяване за доказването на общото споразумение, следва да се приеме, че той представлява сериозна улика, че европейските производители са възприемали японските производители за потенциални реални конкуренти на пазара на ЕИП. Всъщност, ако се предположи, че европейският пазар действително е бил недостъпен за японските производители поради наличието на входни бариери, европейските производители не биха имали основание да съобщават за резултатите от възлагането на някои проекти за КАГИ в ЕИП и а fortiori да осчетоводяват същите тези проекти от предвидената в Споразумението GQ обща „европейска“ квота, тъй като това осчетоводяване би ги лишило от една част от проектите за КАГИ в предвидените в Споразумението GQ региони. Следователно наличието на такъв механизъм за уведомяване и осчетоводяване предполага, че японските предприятия са могли да навлязат на европейския пазар. Ако те не са навлезли на този пазар, то е защото са се задължили да не го правят в замяна на повече проекти за КАГИ извън ЕИП. Така въпросният механизъм представлява връзка между действията, свързани с тайното споразумение в рамките на ЕИП и

японските производители и следователно е косвено доказателство за съществуването на общото споразумение.

- 187 В случая въпросът дали механизмът за уведомяване и осчетоводяване е имал последици за пазара на ЕИП е без значение. Всъщност, както бе отбелязано в точка 97 по-горе, основното твърдение за нарушение, в което Комисията упреква жалбоподателя в обжалваното решение, е задължението на японските предприятия да не навлизат на пазара на ЕИП, което се доказва косвено от наличието на механизма за уведомяване и осчетоводяване. От обжалваното решение обаче не следва, че според Комисията посоченият механизъм представлява самостоятелно нарушение на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП.
- 188 Освен това не е необходимо да се доказва, че механизмът за уведомяване и осчетоводяване не се е отнасял до проектите за КАГИ в европейските държави по произход на производителя, така че посоченият механизъм да може да се счита за улика, относима за съществуването на общото споразумение по силата на изложеното в точка 186 по-горе разсъждение. Следователно обстоятелството, че е възможно свидетелските показания на г-н М. по този въпрос да не се подкрепят от други доказателства, е без значение.
- 189 С оглед на всичко гореизложено следва да се заключи, че редовното уведомяване на групата японски производители за някои проекти за КАГИ в ЕИП след възлагането им и осчетоводяването на същите тези проекти от общата „европейска“ квота, предвидена в Споразумението GQ, се доказва от изявленията на АВВ и на Hitachi и от свидетелските показания на г-н М., що се отнася до периода от 1988 г. до момента, в който Hitachi прекъсва участието си в картела през 1999 г. Освен това въпросният механизъм е косвено доказателство за съществуването на общото споразумение, на което се позовава Комисията.

По доказателствата, за които се твърди, че опровергават съществуването на общото споразумение

— Доводи на страните

- ¹⁹⁰ Жалбоподателят посочва, първо, че от преписката е видно, че на срещата от 15 юли 2002 г. Hitachi е отхвърлило направеното от Alstom предложение да сключи общото споразумение.
- ¹⁹¹ Второ, жалбоподателят твърди, че съществуването на общото споразумение било оспорено не само от него, но и от Hitachi, Melco, VA TECH и Siemens. Поспециално Siemens било представило изявление на един от служителите си, участвал в дейността на картела, г-н Т., според което не съществувало никакво споразумение относно взаимното запазване на японския и европейския пазар. В обжалваното решение обаче Комисията не била разгледала това доказателство, като същевременно се основала на представените от АВВ противоречиви доказателства.
- ¹⁹² Жалбоподателят припомня също, че според него до голяма степен съществуването на общото споразумение било без значение за европейските производители, които били приели съществуването на европейски картел. При тези обстоятелства тяхното мълчание било предвидимо, тъй като те имали интерес да оспорват колкото се може по-малко факти, за да не изложат на опасност резултата от искането им за освобождаване от глоба или намаляване на нейния размер.
- ¹⁹³ Трето, жалбоподателят упреква Комисията, че не е взела предвид споразумението, озаглавено „General Rules for GE Agreement“ (наричано по-нататък „Споразумението GE“), сключено между европейските производители на 17 март 1987 г. с оглед на разпределянето на проектите за КАГИ в Европа.

194 Според жалбоподателя съществуването на споразумение относно проектите за КАГИ в Европа, предхождащо Споразумението GQ, опровергава най-напред твърдението на Комисията, че общото споразумение предлагало на европейските производители подкрепа в организацията на картела за посочените проекти. По-нататък, съществуването на Споразумението GE поставяло под въпрос и констатацията на Комисията в обжалваното решение, че възлагането на проектите за КАГИ на световно равнище започнало от предоставянето на японския пазар на японските производители, а европейския пазар — на европейските производители. Свързаните с тайното споразумение действия започнали по-скоро, когато последните разпределили помежду си европейския пазар. Накрая, доколкото европейските производители създали картел относно проектите на КАГИ в Европа, те нямали какъвто и да било интерес да делят посочените проекти с японските предприятия, които не били считани за реални конкуренти на пазара в ЕИП, нито да сключат общото споразумение с тях.

195 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателя.

— Съображения на Общия съд

196 Първо, както беше посочено в точка 155 по-горе, следва да се приеме, че на срещата от 10 юли 2002 г. Alstom е предложило страните от Централна и Източна Европа да бъдат включени в обхвата на общото споразумение, което се твърди от Комисията. Това обстоятелство потвърждава съществуването на общото споразумение.

197 Второ, Комисията не е допуснала грешка като е счела, че изявленията и свидетелските показания на АВВ, изявленията на Fuji относно съществуването на общото споразумение и изявленията на Hitachi относно уведомяването и

осчетоводяването трябва да се считат за доказателства с по-голяма доказателствена стойност от оспорването на съществуването на общото споразумение от страна на жалбоподателя, Hitachi, Melco, VA TESH и Siemens.

198 Всъщност за разлика от първата група доказателства въпросното оспорване не противоречи на интересите на съответните предприятия, тъй като има за цел да отрече наличието на каквото и да било нарушение на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП. Тази констатация важи и за свидетелските показания на г-н Т., в които последният се ограничава да посочи възникването на Споразумението GQ, да оспори съществуването на общото споразумение и да посочи бариерите за навлизане както на пазара на ЕИП, така и на японския пазар. По-конкретно, що се отнася до общото споразумение, в свидетелските показания на г-н Т. не се съдържат нови доказателства в сравнение с посочените от останалите адресати на изложението на възраженията.

199 Също така не може да се счита, че европейските предприятия, включително Siemens, не са имали интерес от оспорването на общото споразумение, тъй като в изложението на възраженията Комисията тълкува последното като тайно споразумение между европейските и японските производители относно пазара на ЕИП, което следователно представлява нарушение на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП. Такава констатация обаче може да засегне интересите на европейските производители, най-малкото евентуално в случай че останалите твърдения за нарушение, в които ги упреква Комисията, не бъдат доказани надлежно.

200 Трето, доводите на жалбоподателя относно Споразумението GE са основани на предпоставката, че то е подписано и прилагано независимо от Споразумението GQ или от общото споразумение. В това отношение не се спори, че Споразумението GE е подписано преди Споразумението GQ и Споразумението EQ. Все пак това обстоятелство не означава, че то не е свързано с другите елементи на световния картел, както твърди Комисията.

- 201 Всъщност по силата на своя член 15 Споразумението GE първоначално е трябвало да бъде междинно решение, валидно до влизането в сила на Споразумението GQ, и при липсата на такова споразумение то да е трябвало да бъде предоговорено след 31 декември 1988 г. Така изглежда, че при сключването на Споразумението GE подписалите го страни вече са предвиждали установяването на световния картел и неговите отделни елементи, включително, според твърденията на Комисията, общото споразумение. Това тълкуване се подкрепя от свидетелските показания на г-н М., според които световният картел е бил предмет на сложни преговори в продължение на много години преди подписването на Споразумението GQ.
- 202 Освен това според г-н М. взаимното задължение на двете групи производители да не навлизат на вътрешния пазар на другата група, което представлява същността на общото споразумение, на което се позовава Комисията, предхожда сключването на Споразумението GQ. Следователно това задължение е могло да бъде взето предвид от европейските производители при подписването на Споразумението GE.
- 203 При тези обстоятелства не може да се приеме, че Споразумението GE поставя под съмнение съществуването на общото споразумение, на което се позовава Комисията.

Обща преценка

- 204 От направения в точки 111—189 по-горе анализ следва, първо, че в изявленията на АВВ и в свидетелските показания на неговите служители и на неговия бивш служител се посочва съществуването на споразумение, по силата на което европейските и японските производители са поели взаимно задължение да не навлизат на вътрешните пазари на другата група. Посочените доказателства

позволяват също да се определят страните по споразумението и да се заключи, че макар вероятно да предхожда споразумението GQ, то е било сключено най-късно в момента на сключване на последното споразумение.

205 Второ, съществуването на посоченото по-горе взаимно споразумение се потвърждава от направеното от Alstom по време на срещата от 10 юли 2002 г. предложение. Съществуването на задължението от страна на японските предприятия да не навлизат на европейския пазар се потвърждава и от изявленията на Fuji.

206 Трето, от изявленията и свидетелските показания на АВВ, подкрепени от изявленията на Hitachi, следва че японските производители са приемали, поне що се отнася до периода от 1988 г. до 1999 г., редовното уведомяване за резултатите от възлагането на някои проекти за КАГИ в ЕИП и тяхното осчетоводяване от предвидената в Споразумението GQ обща „европейска“ квота. Освен това съгласно част „Е (E-Members)“, точка 4 от приложение 2 към Споразумението EQ европейските производители са предвидили възможността да съобщават на японските производители подробности относно някои проекти за КАГИ в ЕИП преди възлагането им. Тези две обстоятелства подсказват, че японските производители са били считани за реални конкуренти за доставката на някои проекти за КАГИ в ЕИП, но те са поели задължение да не навлизат на европейския пазар в замяна на по-голям дял от проектите за КАГИ в други региони. Следователно те са косвено доказателство за наличието на взаимна договорка между европейските и японските производители.

207 Така посочените от Комисията доказателства подкрепят твърденията ѝ за съществуването на общото споразумение, така както са обобщени в точка 96 по-горе. Посочените от жалбоподателя и разгледани в точки 196—203 по-горе доказателства от своя страна не могат да поставят под съмнение посочените твърдения. Поради това следва да се направи изводът, че съществуването на общото споразумение е надлежно доказано.

- 208 Този извод предполага отхвърлянето на твърденията на жалбоподателя за нарушение на презумпцията за невинност и за това, че Комисията е превишила правомощията си, както бе обяснено в точка 101 по-горе.
- 209 Освен това тъй като Комисията не се позовава единствено на поведението на въпросните предприятия на пазара, за да заключи, че е налице твърдяното нарушение, не е достатъчно жалбоподателят да предложи друго правдоподобно обяснение на фактите, различно от приетото от Комисията. Следователно наличието на алтернативно обяснение, предложено от жалбоподателя, е ирелевантно, що се отнася до наличието на посоченото нарушение.
- 210 При тези обстоятелства първото правно основание следва да се отхвърли.
- 211 Освен това от изложеното по-горе следва, че Комисията е могла да стигне до извода за съществуването на общото споразумение, без да взема предвид становището на Фујі от 21 ноември 2006 г. като уличаващо доказателство. Поради това в съответствие с посоченото в точка 53 по-горе, втората част от третото правно основание, изведена от нарушаването на правото на достъп до преписката, следва окончателно да се отхвърли, а оттам следва да се отхвърли изцяло и третото правно основание.

По второто правно основание, изведено от това, че Комисията не е доказала съществуването на едно-единствено продължавано нарушение

- 212 В рамките на първата част от второто правно основание жалбоподателят посочва, че Комисията не е доказала съществуването на едно-единствено нарушение, което обхваща Споразумението GQ, общото споразумение и антиконкурентното поведение на европейските производители в рамките на ЕИП. В рамките

на втората част от второто правно основание жалбоподателят твърди, че Комисията не е доказала нито съществуването на картела в периода от септември 1999 г. до 25 март 2002 г., нито участието му в картела в същия този период.

213 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателя.

По първата част, която се отнася до доказването на едно-единствено нарушение

— Доводи на страните

214 Според жалбоподателя, дори да се предположи, че Комисията е доказала по съответен начин съществуването на общото споразумение, тя не установява, че предназначението му е било да способства за разпределянето на проектите, манипулирането на офертите, определянето на цените и другите форми на антиконкурентно поведение, възприети от европейските производители в рамките на ЕИП. Той посочва, че в обжалваното решение Комисията приема, че европейските производители са се стараели да не разкриват на японските производители дейностите на европейския картел, уреден със Споразумението ЕQ, като дори са изготвили подробно взаимно споразумение за поверителност.

215 Поради това според жалбоподателя изискваните от съдебната практика условия, за да може дадено предприятие да носи отговорност за всички елементи от нарушението, и по-специално в случая за поведението на европейските производители, не са изпълнени. Според жалбоподателя той изобщо не е участвал

в срещи относно дейността на картела в ЕИП. Освен това Комисията не била доказала, че той е искал да допринесе със собственото си поведение за общите цели, преследвани от всички участници. В това отношение единствено възможността за Комисията да направи извод за съществуването на действия, свързани с тайно споразумение в ЕИП, не била достатъчна.

- 216 Жалбоподателят посочва също, че Комисията не е компетентна да извършва преследване и да налага санкции за споразумения като Споразумението GQ, които не са имали за цел или резултат ограничаването на конкуренцията в рамките на ЕИП.
- 217 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателя.

— Съображения на Общия съд

- 218 Визираните в член 81, параграф 1 ЕО споразумения и съгласувани практики по необходимост следват от сътрудничеството на няколко предприятия, които са съизвършители на нарушението, но чието участие може да има различни форми, в зависимост по-конкретно от характеристиките на съответния пазар и от положението на всяко предприятие на този пазар, преследваните цели и избраните или предвидени ред и условия на изпълнение. Все пак самото обстоятелство, че всяко предприятие участва по присъщ за него начин в нарушението, не е достатъчно, за да изключи неговата отговорност за цялото нарушение, включително за действия, които на практика са извършени от други участващи предприятия, но които имат същия предмет или същите антиконкурентни последици (Решение на Съда от 8 юли 1999 г. по дело Комисия/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, стр. I-4125, точки 79 и 80). Горепосочената съдебна практика се прилага по аналогия за член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП.

- 219 Така предприятие, което е участвало в нарушение със своите собствени действия, които попадат в обхвата на понятията за споразумение или за съгласувана практика с антиконкурентна цел по смисъла на член 81, параграф 1 ЕО и което е целяло да способства за цялостното осъществяване на нарушението, е отговорно, за целия период на участието си в посоченото нарушение и за действията, извършени от други предприятия в рамките на същото нарушение, когато е установено, че въпросното предприятие е знаело за неправомерните действия на другите участници или е могло разумно да ги предвиди, и е било готово да поеме риска за тях (Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 218 по-горе, точка 83). Горепосочената съдебна практика се прилага по аналогия за член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП.
- 220 В настоящия случай, първо, от анализа на първото правно основание следва, че японските предприятия, сред които и жалбоподателят, са участвали, заедно с европейските предприятия, в общото споразумение, което е споразумение между предприятия по смисъла на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП относно европейския пазар на проекти за КАГИ. Поради това Комисията е била компетентна да извършва преследване и да налага санкции за участието на жалбоподателя в това споразумение. Освен това съществуването на общото споразумение означава, че японските предприятия са били в течение на факта, че проектите за КАГИ в ЕИП са били запазени за европейските производители.
- 221 В това отношение обстоятелството, че жалбоподателят не е участвал в конкретните мерки, свързани с тайното споразумение в ЕИП, е ирелевантно. Предвид естеството на задължението му по силата на общото споразумение неговото участие не би било от полза. Всъщност японските производители нямали никакъв интерес да се намесват в самото възлагане на проекти за КАГИ в ЕИП, които са се ангажирали да не печелят. Единственият им интерес би бил да узнаят стойността на съответните проекти и на кого са били възложени, за да могат да контролират осчетоводяването от предвидената в Споразумението GQ обща „европейска“ квота. Поне що се отнася до периода от 1988 г. до 1999 г. обаче, тази информация е била съобщавана на японските производители посредством механизма за уведомяване.

- 222 При тези обстоятелства следва да се приеме, че пасивната роля на японските производители, що се отнася до възлагането на проекти за КАГИ на пазара на ЕИП, не се дължи на техния доброволен избор, а на формата на участието им в споразумението относно пазара на ЕИП. Самото им участие обаче е предварително условие за възлагането на проектите за КАГИ в ЕИП между европейските производители било на основание на принципа за защита на държавите по произход на производителя, било на основание на Споразумението GE.
- 223 Второ, изявленията на АВВ и свидетелските показания на г-н М. подсказват, че макар общото споразумение да не се споменава изрично в Споразумението GQ, то стои в основата на действието на последното, тъй като позволява установяването на необходимото доверие за функционирането на световния картел. Наличието на връзка между общото споразумение и Споразумението GQ се потвърждава от свидетелските показания на г-н V.-A., който посочва, че по време на среща в рамките на Споразумението GQ европейските предприятия и представител на японските предприятия са обсъждали необходимостта от спазването на общото споразумение.
- 224 Трето, механизмът за уведомяване и осчетоводяване свързва дейностите на европейските предприятия във връзка с тайното споразумение в рамките на ЕИП и световния картел, уреден в Споразумението GQ. Всъщност чрез този механизъм резултатите от възлагането на някои проекти за КАГИ в ЕИП са били взимани предвид с оглед на възлагането на проекти в други региони по силата на Споразумението GQ. Съществуването на този механизъм се доказва от изявленията и свидетелските показания на АВВ и от изявленията на Hitachi.
- 225 В този контекст от посочените от жалбоподателя доказателства не следва, че споразумението за поверителност между европейските производители е било сключено в действителност, нито а fortiori че обменът на информация между двете групи производители е бил засегнат от това обстоятелство.

- 226 Четвърто, следва да се приеме, че от редовните уведомления за резултатите от процедурите за възлагане на обществени поръчки за някои проекти за КАГИ в ЕИП, осъществявани най-малкото в периода от 1988 г. до 1999 г., японските предприятия са могли разумно да предвидят, че възлагането на проектите за КАГИ в ЕИП между европейските производители е резултат от действия, свързани с тайното споразумение. Всъщност фактът, че дадена група производители е уведомявана редовно в продължение на много години за резултатите от процедурите за възлагане на обществени поръчки, в които са участвали членове на друга група производители от същия промишлен сектор, без видима легитимна причина за това, преминава границите на нормално конкурентно поведение. Следователно уведомяването би трябвало да породи съмнения относно условията за възлагане на съответните проекти за КАГИ. Това важи още повече в случаите, когато резултатите от процедура за възлагане на обществени поръчки не са непременно публичнодостъпни данни, и по-конкретно когато става дума за процедури за възлагане на поръчки, започнати от частни предприятия и що се отнася до подробности от одобрената оферта.
- 227 В това отношение в съображение 277 от обжалваното решение Комисията правилно посочва, че обстоятелството, че благодарение на механизма за уведомяване от 1988 г. до 1999 г. японските производители са знаели, че възлаганията на проектите за КАГИ в ЕИП са свързани с тайното споразумение, не се засяга от евентуално последващо преустановяване на уведомяването. Същото важи и за ТМ Т & D. Всъщност то поема дейността в областта на КАГИ на своите акционери, и двамата страни в картела. При тези обстоятелства може да се приеме, че то е разполагало със същата информация като посочените акционери, що се отнася до възлагането на проектите за КАГИ в ЕИП.
- 228 Пето, общото споразумение, уреденият със Споразумението GQ световен картел и свързаните с тайното споразумение действия на европейските производители в рамките на ЕИП са прилагани едновременно по отношение на едни и същи стоки и с участието на едни и същи европейски производители, а що се отнася до общото споразумение, и до Споразумението GQ и едни и същи японски производители. Освен това отделните мерки са били прилагани с една и съща обща цел, а именно установяването на система за разпределяне на световния пазар на проекти за КАГИ и възлагане на тези проекти на отделните участници в картела.

229 С оглед на всичко изложено по-горе следва да се направи изводът, че Комисията не е допуснала грешка, като е констатирала, че общото споразумение, уредените със Споразумението GQ световен и картел и свързаните с тайното споразумение действия на европейските производители в рамките на ЕИП образуват едно-единствено нарушение, преследващо обща цел. Следователно първата част от второто правно основание следва да бъде отхвърлена.

По втората част относно доказването на продължавано нарушение и на непрекъснатото участие на жалбоподателя в него

— Доводи на страните

230 Жалбоподателят твърди, че Комисията не е доказала участието на жалбоподателя в Споразумението GQ в периода, през който други предприятия не са участвали в него, тоест между септември 1999 г. и 25 март 2002 г.

231 Най-напред жалбоподателят посочва, че в този период по-специално поради отсъствието на Siemens картелът се е „разпаднал“, тъй като срещите в рамките на GQ повече или по-малко се превърнали в неформален дискуссионен форум без антиконкурентна цел или антиконкурентно действие.

232 По-нататък жалбоподателят твърди, че във въпросния период не е участвал в Споразумението GQ. Това обстоятелство се удостоверявало от изявлението на Areva, според което през 2002 г. се налагало да се осъществи контакт с ТМ T & D за обсъждания във връзка с пазара на КАГИ, което налагало ТМ T & D да не участва в провежданите тогава обсъждания. Освен това изявлението на АВВ

във връзка с продължаването на дейността на картела в периода от септември 1999 г. до март 2002 г. било противоречиво, тъй като АВВ твърдяло едновременно че жалбоподателят продължил дейността на картела и че ТМ Т & Д се е присъединило към картела по-късно, по-специално по същото време като Siemens. Освен това изявлението на АВВ не се потвърждавало от никакви доказателства и произхождало от предприятие, отправило искане за освобождаване от глоба.

233 Накрая жалбоподателят отбелязва, че позоваванията на Комисията на картела, що се отнася до съответния период, препращат към Споразумението GQ и евентуално към съществуващите между европейските производители споразумения, но не към общото споразумение.

234 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателя.

— Съображения на Общия съд

235 Съгласно съдебната практика, когато има спор относно наличието на нарушение, изискването за правна сигурност в полза на икономическите оператори задължава Комисията, върху която пада тежестта да докаже констатираните от нея нарушения, да представи доказателства, с които може да се установи надлежно наличието на конститутивните елементи на нарушението. Що се отнася по-специално до твърдяната продължителност на нарушението, самият принцип на правната сигурност налага, когато липсват преки доказателства за продължителността на нарушението, Комисията да представи поне доказателства, които се отнасят до достатъчно близки по време факти, така че да може разумно да се приеме, че между две точно определени дати извършването на нарушението е било непрекъснато (Решение на Общия съд от 7 юли 1994 г. по дело Dunlop

Slazenger/Комисия, T-43/92, Recueil, стр. II-441, точка 79, Решение на Общия съд от 6 юли 2000 г. по дело Volkswagen/Комисия, T-62/98, Recueil, стр. II-2707, точка 188 и Решение на Общия съд от 5 април 2006 г. по дело Degussa/Комисия, T-279/02, Recueil, стр. II-897, точки 114 и 153).

²³⁶ Освен това фактът, че за определени периоди от време не е доказано наличието на продължавано нарушение, не е пречка да се приеме, че общият период на нарушението надхвърля въпросните периоди, когато тази констатация се основава на обективни и съгласувани улики. В случаите на нарушение, което продължава много години, фактът, че картелът има проявления през различни периоди, разделени от по-дълги или по-къси промеждутъци на бездействие, не оказва влияние върху съществуването на този картел, доколкото различните действия, които съставляват нарушението, имат една и съща цел и са част от едно-единствено продължавано нарушение (Решение на Съда от 21 септември 2006 г. по дело Technische Unie/Комисия, C-113/04 P, Recueil, стр. I-8831, точка 169).

²³⁷ Що се отнася до продължаването на дейността на картела между септември 1999 г. и март 2002 г., в самото начало следва да се посочи, че доколкото задължението на японските предприятия по силата на общото споразумение не се състои в конкретно действие, а в бездействие, изключително трудно е да се докаже, че това споразумение е спазвано непрекъснато.

²³⁸ Все пак първо, от свидетелските показания на г-н М. се установява, че до края на участието му в картела през юни 2002 г. както Споразумението GQ, така и общото споразумение са продължили да се прилагат с участието на японски предприятия, различни от Hitachi, независимо от факта че поради отсъствието на последното и на Siemens функционирането на картела не било толкова ефективно. Същото твърдение се установява от изявленията на АВВ.

- 239 Второ, в отговора си на изложението на възраженията Fuji потвърждава, че японските предприятия са участвали в нарушението, включително в общото споразумение, до септември 2000 г. — датата, на която то твърди, че е напуснало картела.
- 240 Трето, в точка 155 по-горе беше направен изводът, че на срещата от 10 юли 2002 г. Alstom е предложило страните от Централна и Източна Европа да бъдат включени в обхвата на общото споразумение. Това обстоятелство означава, че посоченото споразумение е съществувало както на датата на срещата, така и в рамките на определен период преди нея.
- 241 Четвърто, трайното отсъствие на японските производители от европейския пазар на проекти за КАГИ през съответния период също представлява улика, създаваща впечатление, че общото споразумение е продължавало да се прилага.
- 242 Пето, доколкото в рамките на първата част от настоящото правно основание бе прието за установено, че Комисията не е допуснала грешка, като е направила извод за съществуването на едно-единствено нарушение, което обхваща по-специално общото споразумение и Споразумението GQ, обратно на твърдяното от жалбоподателя, следва да се приеме, че доказателството за непрекъснатото функциониране на последното споразумение между септември 1999 г. и март 2002 г. е относима улика за това, че общото споразумение също е прилагано през посочения период. Всъщност, като се има предвид, че става въпрос за едно-единствено нарушение, възможно е преустановяването на действието на общото споразумение да е попречило на функционирането на Споразумението GQ.
- 243 Жалбоподателят обаче не оспорва направените в съображения 191—196 от обжалваното решение констатации, според които през декември 2000 г. и през януари 2001 г. АВВ, Alstom и Melco обменят по между си редица факсове във връзка с възлагането на проекти по силата на Споразумението GQ.

- 244 Жалбоподателят потвърждава също, че от изброените в съображение 197 от обжалваното решение срещу във връзка със Споразумението GQ, той е участвал в тези от 18 май, 13 юли и 14 септември 2000 г., като същевременно отрича провеждането на останалите срещи.
- 245 Накрая, жалбоподателят не отрича, че изброените в съображение 198 от обжалваното решение проекти за КАГИ са възлагани по силата на Споразумението GQ и не представя доказателства, които оставят впечатлението, че той се е разграничавал от резултатите от възлагането на проекти или че не ги е спазвал. Това възлагане на проекти обаче означава, че картелът е бил активен или поне че е пораждал действие в периода между 27 август 1998 г., датата на която е сключено споразумението във връзка с проекта, посочен в съображение 198, буква з) от обжалваното решение, и 12 октомври 2001 г., датата, на която споразумението във връзка с проекта, посочен в съображение 198, буква а) от обжалваното решение, е престанало да поражда последици. В това отношение е важно да се припомни, че член 81 ЕО се прилага, когато последиците от даден картел продължават да са проявяват, без той да е бил официално преустановен (Решение на Общия съд от 10 март 1992 г. по дело ICI/Комисия, T-13/89, Recueil, стр. II-1021, точка 254 и Решение на Общия съд от 13 декември 2001 г. по дело Acerinox/Комисия, T-48/98, Recueil, стр. II-3859, точка 63). Цитираната по-горе съдебна практика се прилага по аналогия към член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП.
- 246 С оглед на тези аспекти доводите на жалбоподателя, според които през съответния период срещите в рамките на Споразумението GQ са се превърнали в дискуссионен форум без антиконкурентна цел или антиконкурентно действие, не могат да се приемат, независимо от това дали са били представени в административното производство. Това е вярно в още по-голяма степен, тъй като тези доводи не са потвърдени от други доказателства освен изявленията на Melco, които не са подкрепени с факти.
- 247 Поради това следва да се приеме, че сочените от Комисията доказателства относно прилагането на общото споразумение и на Споразумението GQ между септември 1999 г. и март 2002 г. се отнасят до факти, които са достатъчно близки по време, което означава, че що се отнася до съответния период, продължаваното нарушение е доказано.

- 248 Следва да се добави, че изложените в точки 238—245 по-горе доказателства се отнасят както до прилагането на общото споразумение и на Споразумението GQ като цяло, така и до личното участие на жалбоподателя в разглежданите споразумения. Впрочем в рамките на някои проекти, посочени в списъка, съдържащ се в съображение 198 от обжалваното решение, чието съдържание не е оспорено от жалбоподателя, за последния е установено, че е бил секретар на групата на японските производители. Това обстоятелство обаче означава, че към момента на възлагане на съответните проекти жалбоподателят е участвал активно в Споразумението GQ.
- 249 В тази обстановка позоваването на необходимостта от осъществяване на контакт с ТМ Т & D по време на проведените през 2002 г. преговори и на факта, че то се присъединява към картела през 2002 г., може да се обясни с обстоятелството, че през този период е било в процес на създаване съвместното дружество на Toshiba и Melco, което е трябвало да поеме дейността на своите акционери в областта на КАГИ. Доколкото обаче ТМ Т & D е била нова структура, обединяваща съответните дейности на двамата членове на картела, логично е, че предвижданите в ситемата на картела изменения е трябвало да бъдат обсъдени с него.
- 250 Що се отнася до интереса, който се твърди, че има предприятие, подало искане за освобождаване от глоба или намаляване на нейния размер, неговите служители и бивши служители да преувеличат значението на антиконкурентното поведение на другите предприятия, до които се отнася разследването, следва да се направи препращане към точки 94, 95, 111 и 112 по-горе.
- 251 От всичко изложено по-горе следва, че участието на жалбоподателя в картела между септември 1999 г. и март 2002 г. е доказано с достатъчно близки по време доказателства.

252 Поради това следва да се отхвърли втората част от второто правно основание и оттам и второто правно основание в неговата цялост.

253 Тъй като никое от правните основания, изложени в подкрепа на искането за отмяна на членове 1 и 2 от обжалваното решение в частта, която се отнася до жалбоподателя, не може да бъде уважено, посоченото искане следва да бъде отхвърлено.

2. По искането за отмяна или за значително намаляване на размера на наложената на жалбоподателя глоба

254 В рамките на четвъртото си правно основание жалбоподателят твърди, че наложената му глоба е дискриминационна и прекомерна. Това правно основание е разделено на шест части. Първата част е изведена от грешка в преценката на относителната тежест на участието му в нарушението. Втората част е изведена от грешка в преценката на продължителността на нарушението. Третата част е изведена от неспазването на задължението за мотивиране що се отнася до изчисляването на глобата. Четвъртата част е изведена от грешка, допусната при определянето на началния размер. Петата част е изведена от прекомерния характер на глобата, съответстваща на извършеното от ТМ Т & D нарушение. Шестата част е изведена от грешка в преценката на смекчаващите обстоятелства.

255 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателя.

По първата част, изведена от грешка в преценката на относителната тежест на участието на жалбоподателя в нарушението

Доводи на страните

²⁵⁶ Жалбоподателят отбелязва, че съотношението между глобите, наложени на европейските и на японските производители съответства на съотношението между определените в Споразумението GQ квоти. Оттук той стига до извода, че му е наложена глоба за неговото поведение в рамките на Споразумението GQ. Такъв подход обаче бил погрешен и дискриминационен. От една страна, Комисията не била взела предвид това, че относителната тежест на участието му в картела била по-малка доколкото той бил участвал само в общото споразумение, докато европейските производители били участвали както в това споразумение, така и в свързаните с тайно споразумение действия във връзка с проекти за КАГИ в ЕИП. От друга страна, жалбоподателят посочва, че като му е наложила санкция за действия извън ЕИП, Комисията е превишила компетентността си.

²⁵⁷ Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателя.

Съображения на Общия съд

²⁵⁸ Според съдебната практика, когато едно нарушение е било извършено от няколко предприятия трябва да се разгледа относителната тежест на участието на всяко от тях (вж. Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 218

по-горе, точка 150 и цитираната съдебна практика). Така фактът, че дадено предприятие не е участвало във всички конститутивни елементи на даден картел или че е имало второстепенна роля в аспектите, в които е участвало, трябва да се вземе предвид при преценката на тежестта на нарушението и определянето на глобата (Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 218 по-горе, точка 90).

259 В това отношение най-напред следва да се уточни, че обжалваното решение не санкционира участието на адресатите на това решение в Споразумението GQ, което не се отнася до територията на ЕИП. Всъщност в член 1 от обжалваното решение ясно се посочва, че нарушението на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП се отнася до сектора на проекти за КАГИ в ЕИП. При това положение доводът, изведен от твърдяната липса на компетентност на Комисията, трябва да се отхвърли.

260 Впрочем от анализа на първото правно основание следва, че участието на японските и европейските производители в споразуменията и съгласуваните практики относно ЕИП не е от едно и също естество. Всъщност в рамките на общото споразумение японските предприятия поемат задължението да не навлизат на пазара на ЕИП и следователно участието им се изразява в бездействие. От своя страна европейските производители разпределят по между си отделните проекти за КАГИ на същия този пазар чрез свързани с тайното споразумение активни действия.

261 Що се отнася до тежестта на тези два типа поведение обаче не съществува съществена разлика. Всъщност, както бе констатирано точка 221 по-горе, предвид естеството на задължението на жалбоподателя по силата на общото споразумение фактът, че той не е участвал във възлагането на проектите за КАГИ в ЕИП е ирелевантен, тъй като неговата намеса не е била от полза. Така посоченото от жалбоподателя обстоятелство не е резултат от неговия избор, а само последица

от естеството на участието му в споразумението относно пазара на ЕИП. Самото му участие обаче е предварително условие за това проектите за КАГИ в ЕИП да могат да се възлагат между европейските производители съгласно договорените в това отношение правила.

- 262 Следователно трябва да се приеме, че тежестта на поведението на японските предприятия е сравнима с тази на поведението на европейските предприятия. Ето защо първата част от четвъртото правно основание следва да бъде отхвърлена.

По втората част, изведена от грешка в преценката на продължителността на нарушението

Доводи на страните

- 263 Като се позовава на изложените в точки 230—233 по-горе доводи относно преустановяването на дейността на картела и участието на жалбоподателя в него между септември 1999 г. и март 2002 г., жалбоподателят посочва, че наложената му глоба трябва да бъде намалена.

- 264 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателя.

Съображения на Общия съд

- 265 В настоящата част жалбоподателят само повтаря доводите, които вече бяха разгледани в рамките на втората част от второто правно основание. От точки 235—252 по-горе обаче следва, че посочените доводи не позволяват да се направи извода, че Комисията е допуснала грешка като е констатирала, че картелът е продължил да съществува между септември 1999 г. и 25 март 2002 г. и при определянето на продължителността на участието на жалбоподателя в картела.
- 266 При тези обстоятелства тази част от правното основание следва да се отхвърли.

По третата част, изведена от неспазването на задължението за мотивиране при изчисляването на глобата

Доводи на страните

- 267 Жалбоподателят твърди, че Комисията не е обяснила изчерпателно начина за изчисляване, който е използван за определянето на наложената му глоба. В това отношение той се позовава на трудностите, които е срещнал при определянето на сумата, която е трябвало да плати на Комисията и твърди, че становището му се потвърждава от мнението на икономисти с опит в тази област. Поради това той счита, че Комисията не е изпълнила задължението си за мотивиране.

268 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателя.

Съображения на Общия съд

269 Изискваните от член 253 ЕО мотиви трябва да излагат по ясен и недвусмислен начин съображенията на институцията, която е автор на акта, така че да се даде възможност на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за взетата мярка, за да защитят правата си, а на общностния съд — да упражни своя контрол. (Решение на Съда от 18 септември 2003 г. по дело Volkswagen/Комисия, C-338/00 P, Recueil, стр. I-9189, точка 124). Макар по силата на член 253 ЕО Комисията да е длъжна да посочи фактическите и правните обстоятелства, които обосновават решението, и правните съображения, които са я накарали да вземе това решение, тази разпоредба не изисква тя да разгледа всички фактически и правни въпроси, които са били обсъждани в хода на административното производство (Решение на Съда от 17 януари 1984 г. по дело VBVB и VBVB/Комисия, 43/82 и 63/82, Recueil, стр. 19, точка 22, Решение на Съда от 11 юли 1989 г. по дело Belasco и др./Комисия, 246/86, Recueil, стр. 2117, точка 55 и Решение на Съда от 18 септември 2003 г. по дело Volkswagen/Комисия, посочено по-горе, точка 127). Изискването за мотивиране следва да се преценява в зависимост от обстоятелствата по конкретния случай, по-специално в зависимост от съдържанието на акта, от естеството на изложените мотиви и от интереса, който адресатите или други лица, засегнати пряко и лично от акта, могат да имат от получаване на разяснения (вж. Решение на Съда от 2 април 1998 г. по дело Комисия/Sytraval и Brink's France, C-367/95 P, Recueil, стр. I-1719, точка 63 и цитираната съдебна практика). Посочената по-горе съдебна практика се прилага по аналогия към решенията на Комисията, с които се констатира нарушение на член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП.

270 В случая доказателствата, изложени в съображения 471—552 от обжалваното решение, дават възможност да се разбере избраният от Комисията метод за изчисляването на глобата и да се проследят различните етапи на този метод.

- 271 Впрочем доколкото жалбоподателят само твърди, че е имал затруднения при определянето на сумата, която е трябвало да плати на Комисията, без да уточнява тяхното естество и етапа от изчисляването, в който те са се появили, и не е представил становището на икономистите, с които твърди, че се е консултирал, доводите му относно мотивирането при изчисляването на глобата не могат да бъдат предмет на по-задълбочено разглеждане.
- 272 Следователно третата част от четвъртото правно основание следва да бъде отхвърлена.

По четвъртата част, изведена от грешка при определянето на началния размер

Доводи на страните

- 273 Жалбоподателят изтъква, че началният размер на глобата е произволен и дискриминационен.
- 274 На първо място, Комисията изчислила наложените глоби едновременно въз основа на оборота от самостоятелните КАГИ и оборота от електрическите подстанции, основани на КАГИ. Този подход обаче не бил благоприятен за японските производители, тъй като в обикновено осъществяваните от японските производители проекти за КАГИ в Близкия изток и в Азия, често се включват подстанции „до ключ“ и следователно те обхващат стоки и услуги, различни от

КАГИ. Поради това имало тенедеция оборотът на японските производители да е по-висок от този на европейските производители.

275 На второ място, за да определи пазарните дялове на европейските предприятия Комисията се основала на оборота за 2003 г., тоест за последната пълна година на нарушението, при положение, че що се отнася до японските производители тя използвала по-големия оборот за 2001 г. без да представи убедителни съображения за това. Според жалбоподателя Комисията трябвало да използва оборота за 2003 г. за всички участници в картела, като раздели на две оборотите на двете съвместни дружества, в които тогава са били съсредоточени дейностите на четиримата японски производители в областта на КАГИ. Такъв подход щял да бъде последователен както с оглед третирането на европейските производители, така и на практиката на Комисията при вземане на решения.

276 На трето място, жалбоподателят твърди, че Комисията неправилно го е поставила в същата група като Alstom или Areva. Според него дори да се предположи, че оборотът за 2003 г. е послужил като основа за изчисляването на началния размер на глобата на жалбоподателя, разликата между пазарните дялове на жалбоподателя и на Alstom или Areva била по-голяма отколкото тази между пазарните дялове на предприятията, спадащи към групата с по-малък пазарен дял, което означава, че жалбоподателят трябвало да бъде класиран в тази последна група.

277 Що се отнася до първото твърдение за нарушение, според Комисията сам по себе си фактът, че в резултат от вземането предвид на определени стоки се получава по-голям оборот, не е доказателство за дискриминация.

278 Що се отнася до второто твърдение за нарушение, Комисията посочва, че е избрала 2001 г. като референтна година, тъй като става въпрос за счетоводната година, предшестваща създаването на съвместното дружество на жалбоподателя и на Melco, а именно ТМ Т & D. В това отношение тя обяснява, че дружествата

майки са участвали в картела самостоятелно през по-голямата част от неговото съществуване, което означава, че е било по-подходящо началните размери да се определят въз основа на съответните им обороти, за да може по-специално да се държи сметка за разликите между отделните им пазарни дялове в момента на създаването на ТМ Т & D.

- 279 На трето място, Комисията поддържа, че твърдението за нарушение относно поставянето на жалбоподателя в дадена група може да бъде уважено само ако и твърдението за нарушение относно избора на референтната година бъде уважено. Това обаче не е така.

Съображения на Общия съд

- 280 В самото начало следва да се припомни, че Комисията разполага със свобода на преценка при определянето на размера на глобите, с цел да насочи поведението на предприятията към спазване на правилата в областта на конкуренцията (вж. Решение на Общия съд от 29 април 2004 г. по дело Tokai Carbon и др./Комисия, T-236/01, T-239/01, T-244/01 ? T-246/01, T-251/01 и T-252/01, Recueil, стр. II-1181, точка 216 и цитираната съдебна практика).

- 281 Размерът на глобата се определя от Комисията според тежестта на нарушението и ако има основание в зависимост от неговата продължителност. Тежестта на нарушението трябва да се установи според критерии като специфичните обстоятелства в конкретния случай, неговия контекст и възпиращото действие на глобите. Трябва да се вземат предвид обективни елементи като съдържанието и продължителността на антиконкурентните действия, техният брой и интензитет, обхватът на засегнатия пазар и засягането на икономическия обществения ред. При анализът трябва да се отчита и относителното значение и пазарния

дъл на носещите отговорност предприятия, както и евентуалното наличие на повторност (Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 40 по-горе, точки 89-91).

282 Все пак винаги, когато Комисията решава да наложи глоби по силата на правото на конкуренцията, тя е длъжна да спазва общите принципи на правото, сред които е принципът за равно третиране, по начина, по който е тълкуван от общностните юрисдикции (Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело Archer Daniels Midland/Комисия, T-59/02, Recueil, стр. II-3627, точка 315). Според постоянната съдебна практика принципът за равно третиране или за недопускане на дискриминация изисква да не се третират по различен начин сходни положения и да не се третират еднакво различни положения, освен ако такова третиране не е обективно обосновано (вж. Решение на Общия съд от 14 май 1998 г. по дело ВРВ de Eendracht/Комисия, T-311/94, Recueil, стр. II-1129, точка 309 и цитираната съдебна практика).

283 Доколкото с оглед определянето на съотношението между глобите, които трябва да се наложат, е допустимо за основа да се приеме оборотът на участващите в едно и също нарушение предприятия, периодът, който трябва да се вземе предвид, следва да се определи по такъв начин, че получените цифри да могат във възможно най-голяма степен да бъдат сравними (Решение на Съда от 7 юни 1983 г. по дело Musique Diffusion française и др./Комисия, 100/80-103/80, Recueil, стр. 1825, точка 122).

284 В случая от съображения 480—490 от обжалваното решение следва, че при определянето на началните размери Комисията е решила в съответствие с точка 1 А от Насоките относно метода за определяне на размера на глобите да третира по различен начин участниците в картела в зависимост от тяхната възможност да нарушат конкуренцията. За тази цел тя класира отделните предприятия в пет групи според относителното значение на техния световен оборот от продажбите на КАГИ. В тази обстановка Комисията приема, че оборотът, който се отнася

единствено до пазара на ЕИП, не представлява надежден критерий за преценка доколкото общото споразумение е имало за цел да осигури отсъствието на японските производители от същия този пазар.

285 Що се отнася до стоките, които трябва да се вземат предвид, за да се определи оборотът на съответните предприятия, следва да се отбележи, че в съответствие с цитираната в точка 281 по-горе съдебна практика Комисията трябва да отчете по-специално обхвата на засегнатия пазар. В случая обаче, както се посочва в съображение 9 от обжалваното решение, картелът се отнася както до самостоятелните КАГИ, така и до подстанциите, включващи КАГИ. Поради това Комисията не е допуснала грешка като е изчислила началния размер на глобите на съответните предприятия въз основа на получените от тези стоки обороти. Следователно доводът на жалбоподателя в това отношение трябва да бъде отхвърлен.

286 Що се отнася до изборът на референтната година, от съображения 481, 482 и 484 от обжалваното решение следва, че при определянето на стойността на продажбите в световен мащаб, по отношение на жалбоподателя, Fuji, Hitachi и Melco Комисията се е основала на 2001 г., а по отношение на европейските производители — на 2003 г., а именно последната пълна година на нарушението. Освен това изчисляването на началния размер на глобите на жалбоподателя, на Fuji, Hitachi и на Melco за периода на участието им в картела като отделни предприятия, е направено въз основа на оборота им за 2001 г., докато началният размер на глобите на европейските производители е изчислен въз основа на оборота им за 2003 г.

287 Ето защо следва да се констатира, че що се отнася до избора на референтната година Комисията не е третирила еднакво японските производители, сред които е и жалбоподателят и европейските производители. Ето защо по силата на цитираната в точка 282 по-горе съдебна практика трябва да се провери дали това различно третиране е обективно обосновано.

- 288 В това отношение в съображение 482 от обжалваното решение Комисията е посочила, че прилагането на 2001 г. спрямо жалбоподателя е било обосновано от факта, че през по-голямата част от периода на нарушението, той е участвал в картела като отделно предприятие, а не чрез съвместното дружество ТМ Т & D, което поема дейността на жалбоподателя и на Melco в областта на КАГИ през 2002 г.
- 289 В хода на съдебното заседание Комисията уточнява, че целта ѝ е била да вземе предвид неравното конкурентно положение на двамата акционери на ТМ Т & D в момента на създаването на последното, което се дължи на факта, че Melco притежава значително по-голяма част от световния пазар на КАГИ в сравнение с жалбоподателя. Според Комисията позоваването на тази последна пълна година от участието на жалбоподателя и на Melco в картела като отделни предприятия, тоест на 2001 г., позволява да се отчете това неравенство при определянето на размера на глобите, за разлика от метода, който се състои в разделянето на реализирания през 2003 г. от ТМ Т & D оборот между двамата акционери в зависимост от съответното им дялово участие в съвместното дружество.
- 290 Изложената от Комисията цел е законосъобразна, тъй като позволява да се сравни възможността за акционерите на съвместно дружество да нарушат конкуренцията в периода, предхождащ създаването на последното.
- 291 В случая обаче изглежда, че Комисията е могла да използва други методи, за да постигне преследвания от нея резултат без да третира неравно японските производители, от една страна, и европейските производители, от друга страна, що се отнася до избора на референтната година. Така например при определянето на глобите на жалбоподателя и на Melco за периода, предхождащ създаването на ТМ Т & D, Комисията е могла да се основе на началния размер на глобата на последното, изчислен чрез оборота за 2003 г. и разделен между жалбоподателя и Melco в зависимост от съотношението на продажбите на КАГИ, които са осъществени през последната година, предхождаща създаването на съвместното дружество, тоест през 2001 г.

- 292 Поради това следва да се констатира, че в случая желанието на Комисията да възпроизведе вярно относителното положение на жалбоподателя и на Melco при определянето на глобите не обосновава неравното третиране на жалбоподателя.
- 293 С оглед на изложеното по-горе следва да се направи изводът, че като е избрала 2001 г. като референтна година за определянето на стойността на продажбите на японските производители в световен мащаб и за изчисляването на наложената на жалбоподателя глоба за самостоятелното му участие в картела, Комисията е нарушила принципа на равно третиране.
- 294 Това нарушение опорочава пряко изчисляването на глобата, наложена на жалбоподателя съгласно член 2, буква и) от обжалваното решение, за участието му в картела като отделно предприятие. Чрез определянето на стойността на продажбите в световен мащаб и на пазарните дялове това нарушение засяга пряко изчисляването на глобата, наложена на жалбоподателя съгласно член 2, буква з) от обжалваното решение, която се отнася до периода на съществуването на ТМ T & D.
- 295 Поради това настоящата част от правното основание следва да бъде уважена и в резултат на това да се отмени член 2, букви з) и и) от обжалваното решение. За сметка на това, тъй като съдържанието на член 1 от обжалваното решение не е засегнато от избора на референтната година, последният не следва да бъде отменен или изменен.
- 296 Освен това не следва да се разглеждат петата и шестата част от четвъртото правно основание. Всъщност дори тези части да бъдат уважени, това не би могло да доведе до по-съществена по обхват отмяна на обжалваното решение от тази, която е приета в предходната точка.

- 297 На последно място, като се има предвид, че констатираната незаконосъобразност се отнася до самия избор на основата за изчисляване на наложената на жалбоподателя глоба, Общият съд не може да изчисли посочената глоба. Поради това в случая Общият съд няма основание да упражни пълен съдебен контрол като измени член 2, буква з) и и) от обжалваното решение.

По съдебните разноски

Съгласно член 87, параграф 3 от Процедурния правилник Общият съд може да разпредели съдебните разноски или да реши всяка страна да понесе направените от нея разноски, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания.

- 299 Доколкото искането за отмяна на член 1 от обжалваното решение е отхвърлено, жалбоподателят е загубил по съществена част от исканията си, въпреки че е спечелил по друга част от тези искания.
- 300 При тези обстоятелства следва да се приеме, че жалбоподателят понася три четвърти от направените от страните пред Общия съд съдебни разноски, а Комисията понася една четвърт от тези разноски.
- 301 Освен това според постоянната съдебна практика разходите за издаване на банкова гаранция с цел избягване на принудителното изпълнение на решението не представляват разходи, направени за целите на производството по смисъла на член 91, буква б) от Процедурния правилник (вж. Решение по дело *Cimenteries CBR* и др./Комисия, точка 92 по-горе, точка 5133 и цитираната съдебна практика). Поради това искането на жалбоподателя Комисията да бъде осъдена да понесе такива разходи трябва да се отхвърли.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (втори състав)

реши:

- 1) **Отменя член 2, букви з) и и) от Решение С (2006) 6762 окончателен на Комисията от 24 януари 2007 година относно производство по член 81 [ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка COMP/E/38.899 — Комутационни апарати с газова изолация) в частта, която се отнася до Toshiba Corp.**
- 2) **Отхвърля жалбата в останалата ѝ част.**
- 3) **Toshiba понася три четвърти от съдебните разноски, направени от страните пред Общия съд.**
- 4) **Европейската комисия понася една четвърт от съдебните разноски, направени от страните пред Общия съд.**

Pelikánová

Jürimäe

Soldevila Fragoso

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 12 юли 2011 г.

Подписи

Съдържание

Обстоятелства, предхождащи спора	II - 4001
1. Жалбоподател	II - 4001
2. Стоки	II - 4002
3. Административно производство	II - 4002
4. Обжалвано решение	II - 4003
Производство и искания на страните	II - 4005
От правна страна	II - 4008
1. По искането, насочено към отмяната на членове 1 и 2 от обжалваното решение в частта, която се отнася до жалбоподателя	II - 4009
По третото правно основание, изведено от това, че Комисията е нарушила правото на защита на жалбоподателя	II - 4009
По първата част, изведена от недостатъчното установяване на нарушението в разпоредителната част на обжалваното решение	II - 4010
— Доводи на страните	II - 4010
— Съображения на Общия съд	II - 4010
По втората част, изведена от нарушение на правото на достъп до преписката	II - 4011
— Доводи на страните	II - 4011
— Съображения на Общия съд	II - 4012
По третата част, изведена от изопачаването на доказателствата по преписката	II - 4020
— Доводи на страните	II - 4020
— Съображения на Общия съд	II - 4021
	II - 4087

По първото правно основание, изведено от това, че Комисията не е доказала надлежно съществуването на общото споразумение	II - 4022
По доказателствата, представени от АВВ	II - 4030
— Доводи на страните	II - 4030
— Съображения на Общия съд	II - 4033
По потвърждаването на доказателствата, представени от АВВ	II - 4039
— Доводи на страните	II - 4039
— Съображения на Общия съд	II - 4041
По механизма за уведомяване и осчетоводяване	II - 4046
— Доводи на страните	II - 4046
— Съображения на Общия съд	II - 4049
По доказателствата, за които се твърди, че опровергават съществуването на общото споразумение	II - 4055
— Доводи на страните	II - 4055
— Съображения на Общия съд	II - 4056
Обща преценка	II - 4058
По второто правно основание, изведено от това, че Комисията не е доказала съществуването на едно-единствено продължавано нарушение	II - 4060
По първата част, която се отнася до доказването на едно-единствено нарушение	II - 4061
— Доводи на страните	II - 4061
— Съображения на Общия съд	II - 4062
По втората част относно доказването на продължавано нарушение и на непрекъснатото участие на жалбоподателя в него	II - 4066
— Доводи на страните	II - 4066
— Съображения на Общия съд	II - 4067

2. По искането за отмяна или за значително намаляване на размера на наложената на жалбоподателя глоба	II - 4072
По първата част, изведена от грешка в преценката на относителната тежест на участието на жалбоподателя в нарушението	II - 4073
Доводи на страните	II - 4073
Съображения на Общия съд	II - 4073
По втората част, изведена от грешка в преценката на продължителността на нарушението	II - 4075
Доводи на страните	II - 4075
Съображения на Общия съд	II - 4076
По третата част, изведена от неспазването на задължението за мотивиране при изчисляването на глобата	II - 4076
Доводи на страните	II - 4076
Съображения на Общия съд	II - 4077
По четвъртата част, изведена от грешка при определянето на началния размер	II - 4078
Доводи на страните	II - 4078
Съображения на Общия съд	II - 4080
По съдебните разноски	II - 4085